

Πανεπιστήμιο Αθηνών
Εργαστήριο Ευρωπαϊκής
Ενοποίησης και Πολιτικής
(ΕΕΕΠ)
eep.pspa.uoa.gr
Email: newsletter_eep@pspa.uoa.gr
Τηλ: 2103689535.

Ελληνικό Κέντρο
Ευρωπαϊκών Μελετών

0X1

Ενημερωτικό Δελτίο

για τις

ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Τεύχος 47, Ιανουάριος 2009.

ΚΩΔΙΚΟΣ: 6029

Π.Κ. Ιωακειμίδης, «Απο τη Γαλλία στη Τσεχία»

3

Επισκόπηση

4

Φάκελος: Η Τσεχική Προεδρία του Συμβουλίου της Ε.Ε.

6

Παρακολούθηση των εκθέσεων διεθνών οργανισμών,
μη κυβερνητικών οργανώσεων και της επιστημονικής έρευνας για
την ελληνική οικονομία και την Ε.Ε.
- Η απασχόληση στην Ευρώπη 2008

16

Τύπος

19

- Ελληνικός
- Ξένος

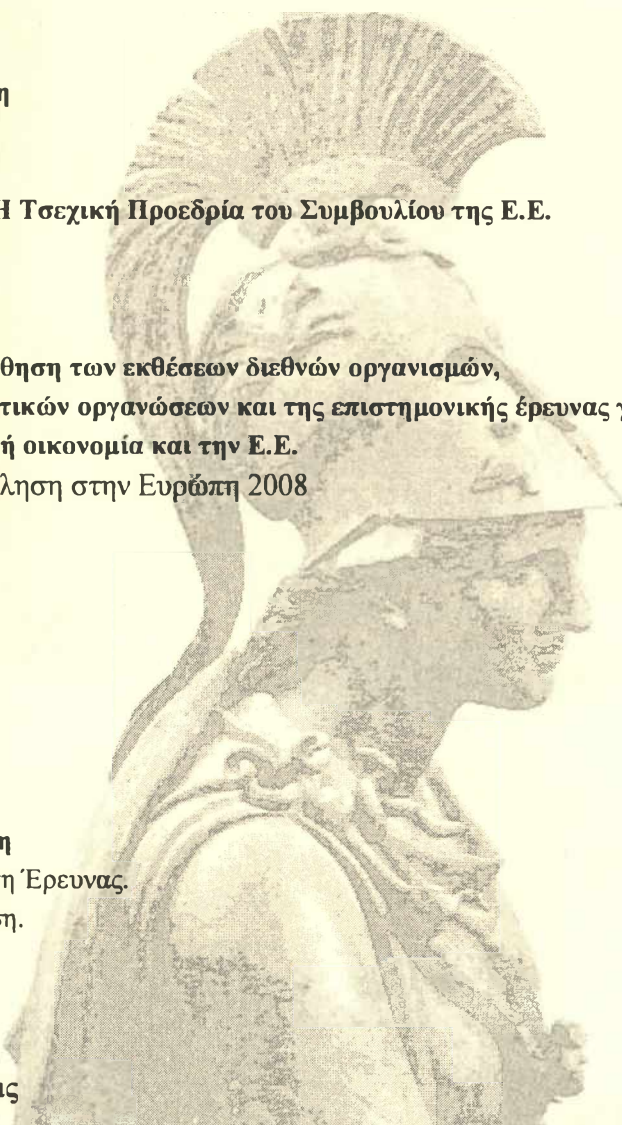
Τεκμηρίωση

20

- Επισκόπηση Έρευνας.
- Τεκμηρίωση.

Εκδηλώσεις

27

**ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ (ΕΕΕΠ)
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης
Τομέας Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών**

Το Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής (ΕΕΕΠ) ιδρύθηκε το Νοέμβριο του 2002 στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Το Εργαστήριο έχει ως αποστολή ανάμεσα σε άλλα:

- τη συστηματική παρακολούθηση, ανάλυση, ερμηνεία και αξιολόγηση των εξελίξεων στον Ευρωπαϊκό χώρο,
- τη συνεργασία και ανταλλαγή επιστημονικών γνώσεων με άλλα ακαδημαϊκά ή ερευνητικά ιδρύματα στην Ελλάδα και το εξωτερικό και
- τη συμμετοχή σε εθνικά, κοινοτικά ή διεθνή προγράμματα

Διευθυντής Εργαστηρίου: Καθηγητής Πάνος Καζάκος

Υπεύθυνη Ερευνητικής και Διαχειριστικής Στήριξης Εργαστηρίου: Κλεοπάτρα Ματσουκά

Επιστημονικό Συμβούλιο: Π. Κ. Ιωακειμίδης, Π. Καζάκος, Ν. Μαραβέγιας, Μ. Τσινισιζέλης, Λ. Τσούκαλης, Κ. Υφαντής, Ι. Υφαντόπουλος, Π. Βαρβαρούσης, Σ. Βέρνυ, Ε. Δούση, Κ. Μπότσιοι

Με το Εργαστήριο συνεργάζονται επίσης μέλη ΔΕΠ άλλων Πανεπιστημίων

**ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
(ΕΚΕΜ), Ξενοφώντος 4, 105 57 Αθήνα**

Το Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών (ΕΚΕΜ) ιδρύθηκε το 1988. Είναι Κρατικό Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου και εποπτεύεται από το Υπουργείο Εξωτερικών. Κύρια αποστολή του ΕΚΕΜ είναι η προαγωγή της μελέτης των ευρωπαϊκών θεμάτων. Το Κέντρο αποτελεί συμβουλευτικό βραχίονα του Υπουργείου Εξωτερικών καθώς και φορέα παραγωγής καινοτόμων ιδεών και ρεαλιστικών προτάσεων στην προσπάθεια διαμόρφωσης και εφαρμογής μιας ολοκληρωμένης και συνεκτικής ευρωπαϊκής πολιτικής στη χώρα μας. Το ΕΚΕΜ είναι, επίσης, επιφορτισμένο με την ενημέρωση των Ελλήνων πολιτών σχετικά με τη λειτουργία και τις δράσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ταυτόχρονα, αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου, αναλαμβάνοντας σειρά πρωτοβουλιών μετεκπαίδευσης και δια βίου μάθησης, πάντοτε σε ζητήματα ευρωπαϊκών πρακτικών και διακυβέρνησης. Το Κέντρο διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο και το ερευνητικό έργο του εποπτεύεται από Επιστημονικό Συμβούλιο που αποτελείται από δεκατρία μέλη.

Πρόεδρος Δ.Σ. & Γενικός Διευθυντής: Ι. Κοφίνης, Αντιπρόεδρος Δ.Σ.: Κ. Υφαντής, Γραμματέας: Α. Παπασταύρου, Ταμίας: Π. Λιαργκόβας, Μέλη Δ.Σ.: Σ. Ευσταθιάδης, Σ. Κουνενάκη-Εφραίμογλου, Γ. Χριστονάκης.

Μηνιαία Έκδοση

Ιδιοκτήτης : Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Αιόλου 42-44, 105 60 Αθήνα
Εκδότης : Πάνος Καζάκος, Διευθυντής Εργαστηρίου Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής
Αιόλου 42-44, 105 60 Αθήνα

Επιστημονικός Υπεύθυνος Δελτίου: Καθηγητής Π. Κ. Ιωακειμίδης

Συντακτική ομάδα: Δρ. Άννα Βαλλιανάτου (υπεύθυνη σύνταξης), Κλεοπάτρα Ματσουκά.

Για τυχόν παρατηρήσεις και σχόλια: 2103689535, newsletter_eeep@pspa.uoa.gr

Η έκδοση γίνεται σε συνεργασία με το Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών (ΕΚΕΜ).

Π.Κ. Ιωακειμίδης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών, μέλος Δ..Σ. ΕΛΙΑΜΕΠ

«Απο τη Γαλλία στη Τσεχία»

Μετά από εξάμηνη θητεία τερματίστηκε στις 31 Δεκεμβρίου, η προεδρία της Γαλλίας στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Η προεδρία αυτή υπήρξε σε γενικές γραμμές πετυχημένη. Αντιμετώπισε διαδοχικές κρίσεις όπως την απόρριψη της Συνθήκης της Λισσαβώνας από την Ιρλανδία σε σχετικό δημοψήφισμα, τη σύγκρουση Ρωσίας-Γεωργίας τον περασμένο Αύγουστο, και βεβαίως τη μεγαλύτερη οικονομική κρίση στη μεταπολεμική ιστορία. Τις κρίσεις αυτές διαχειρίστηκε με σχετική επιτυχία. Στην περίπτωση της Ρωσίας αποφεύχθηκε η κλιμάκωση της σύγκρουσης σε γενικευμένη αντιπαράθεση Δύσης-Ανατολής και στην επιστροφή στον ψυχρό πόλεμο. Στην περίπτωση της οικονομικής κρίσης η Ευρωπαϊκή Ένωση, παρά τις αρχικές ταλαντεύσεις και προβλήματα, μπόρεσε κάτω από την καθοδήγηση της προεδρίας (και τη βοήθεια της Βρετανίας) να αντιδράσει συντονισμένα προκειμένου να αποφύγει την κατάρρευση του τραπεζικού συστήματος και το βάθεμα της ύφεσης.

Τη Γαλλία διαδέχθηκε στην προεδρία μια νέα χώρα μέλος, η Τσεχία η οποία για πρώτη φορά από την ένταξή της (2004) βρίσκεται στο ρόλο αυτό. Και από το σημείο αυτό αρχίζουν τα προβλήματα και οι ανησυχίες. Αρκετοί στην Ένωση πιστεύουν ότι η Τσεχία (με τον μάλλον εκκεντρικό πρόεδρό της) δεν θα μπορέσει να ανταποκριθεί επαρκώς στα καθήκοντα και απαιτήσεις της προεδρίας. Έτσι η Ένωση, σε μια εξαιρετικά δύσκολη στιγμή, μπαίνει σε περίοδο αβεβαιότητας για τον ηγετικό της ρόλο και την ικανότητα να ανταποκρίνεται στις πολλαπλές προκλήσεις. Αυτή όμως η κατάσταση θα πρέπει να τερματισθεί. Η προεδρία δεν μπορεί να περιφέρεται (στην Ευρωπαϊκή Ένωση των εικοσι-επτά κρατών μελών) από κράτος σε κράτος, ανεξάρτητα από τις ικανότητες του οποιουδήποτε κράτους. Η Ένωση χρειάζεται σταθερή προεδρία, σταθερότερο δηλαδή σύστημα θεσμικής διακυβέρνησης. Η Συνθήκη της Λισσαβώνας κάνει ένα σοβαρό βήμα προς την κατεύθυνση καθώς δημιουργεί σταθερή προεδρία στο επίπεδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (πενταετούς διάρκειας) και επίσης σταθερή προεδρία στο επίπεδο του Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής. Όθεν και σημαντικό να ξεπεραστεί το εμπόδιο της Ιρλανδίας και να τεθεί σε ισχύ η Συνθήκη της Λισσαβώνας. Το πρόσφατο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφάσισε ένα πακέτο ρυθμίσεων που ελπίζεται ότι θα επιτρέψει στην Ιρλανδία να επικυρώσει τελικά τη Συνθήκη.....

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Οι μεταβατικές ρυθμίσεις για τους εργαζόμενους από τα νέα κράτη μέλη¹

Η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων είναι θεμελιώδες δικαίωμα που δίνει τη δυνατότητα σε υπηκόους ενός κράτους μέλους της ΕΕ να εργαστούν σε άλλο κράτος μέλος υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν για τους υπηκόους του τελευταίου.

Για μεταβατική περίοδο έως επτά το πολύ ετών μετά την προσχώρηση στην ΕΕ δέκα κρατών μελών την 1η Μαΐου 2004 (Εσθονία, Κύπρος, Λεττονία, Λιθουανία, Μάλτα, Ουγγαρία, Πολωνία, Σλοβακία, Σλοβενία και Τσεχική Δημοκρατία) και δύο άλλων την 1η Ιανουαρίου 2007 (Βουλγαρία, Ρουμανία), μπορεί να εφαρμόζονται ορισμένοι όροι που περιορίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων από, προς και μεταξύ αυτών των κρατών μελών.

Οι περιορισμοί αυτοί αφορούν μόνον την ελεύθερη κυκλοφορία με σκοπό την απασχόληση και μπορεί να διαφέρουν από ένα κράτος μέλος σε άλλο.

Οι μεταβατικές ρυθμίσεις των συνθηκών προσχώρησης της 16ης Απριλίου 2003 όσον αφορά την προσχώρηση της Εσθονίας, της Κύπρου, της Λεττονίας, της Λιθουανίας, της Μάλτας, της Ουγγαρίας, της Πολωνίας, της Σλοβακίας, της Σλοβενίας και της Τσεχικής Δημοκρατίας, και της 25ης Απριλίου 2005 όσον αφορά την προσχώρηση της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας, ορίζουν ότι, για τα δύο πρώτα χρόνια μετά την προσχώρηση, η πρόσβαση στις αγορές εργασίας των

κρατών μελών της ΕΕ που ανήκαν στην ΕΕ πριν από τις αντίστοιχες προσχωρήσεις θα διέπεται από το εθνικό δίκαιο και την πολιτική των εν λόγω κρατών μελών. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι οι εργαζόμενοι από τα νέα κράτη μέλη ενδέχεται να χρειάζονται άδεια εργασίας. Η ισχύς των εθνικών μέτρων μπορεί να παραταθεί για άλλη μια τριετία. Μετά τη λήξη αυτής της περιόδου, τα κράτη μέλη της ΕΕ θα μπορούν να ζητήσουν από την Επιτροπή την παράτασή τους για ακόμη δύο έτη, μόνον εφόσον της κοινοποιήσουν στοιχεία που αποδεικνύουν την ύπαρξη σοβαρών διαταραχών στις αγορές εργασίας τους. Ωστόσο, η συνολική διάρκεια των μεταβατικών ρυθμίσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει σε καμιά περίπτωση τα επτά έτη.

Οι εργαζόμενοι από κράτη μέλη που προσχώρησαν στην ΕΕ την 1η Μαΐου 2004 ή την 1η Ιανουαρίου 2007, και οι οποίοι υπόκεινται σε μεταβατικές ρυθμίσεις, πρέπει να έχουν προτεραιότητα στις προσλήψεις έναντι των εργαζομένων από τρίτες χώρες. Μόλις αποκτήσουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας, οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα σε ισότιμη μεταχείριση. Τα κράτη μέλη που προσχώρησαν στην ΕΕ την 1η Μαΐου 2004 ή την 1η Ιανουαρίου 2007 και οι υπήκοοι των οποίων αντιμετωπίζουν περιορισμούς σε ένα από τα κράτη μέλη που ανήκε στην ΕΕ πριν από την προσχώρηση, μπορούν να επιβάλουν ισοδύναμους περιορισμούς στους εργαζόμενους από το εν λόγω κράτος μέλος. Η Συνθήκη Προσχώρησης της Κύπρου δεν προβλέπει περιορισμούς στην ελεύθερη κυκλοφορία εργαζομένων, ενώ για τη Μάλτα προβλέπεται μόνον η

¹ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=466&langId=el>

δυνατότητα επίκλησης ρήτρας διασφάλισης.

Ευρωβαρόμετρο²

Το Ευρωβαρόμετρο του φθινοπώρου εμφανίζει γενικά σταθερή τη συμπεριφορά των πολιτών απέναντι στην ΕΕ αν και ο τρόπος που αντιμετωπίζουν την οικονομική κατάσταση έχει επηρεαστεί σε μεγάλο βαθμό από τη χρηματοπιστωτική κρίση.

Βασικό χαρακτηριστικό της έρευνας είναι η απαισιοδοξία με την οποία αντιμετωπίζουν οι πολίτες της ΕΕ την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και τις οικονομικές προοπτικές.

Πάνω από τα δύο τρίτα των ευρωπαίων πολιτών (69%, +20 ποσοστιαίες μονάδες από το φθινόπωρο του 2007) εκτιμούν ότι η κατάσταση της οικονομίας της χώρας τους είναι κακή ενώ ποσοστό 58% (+31) θεωρούν ότι η ευρωπαϊκή οικονομία βρίσκεται σε κακή κατάσταση. Η εκτίμηση της τρέχουσας παγκόσμιας οικονομικής κατάστασης – μια ερώτηση που εισάγεται για πρώτη φορά στην έρευνα – ανταποκρίνεται στην εκτίμηση της εθνικής οικονομίας: ποσοστό 71% την θεωρεί κακή.

Οι προσδοκίες των ευρωπαίων πολιτών χαρακτηρίζονται και αυτές από απαισιοδοξία. Πάνω από τους μισούς πιστεύουν ότι η οικονομική κατάσταση της χώρας τους θα επιδεινωθεί τους επόμενους δώδεκα μήνες ενώ το 41% έχουν την ίδια άποψη για την οικονομική κατάσταση της ΕΕ και 49% για την παγκόσμια οικονομική κατάσταση.

Το 37% των πολιτών της ΕΕ (+17) θεωρούν ότι η οικονομική κατάσταση αποτελεί ένα από τα δύο σημαντικότερα

προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα η χώρα τους• αυτό αποτελεί την πρώτη αιτία ανησυχίας σε εθνικό επίπεδο, μαζί με τον πληθωρισμό.

Οι τρεις βασικοί δείκτες που χαρακτηρίζουν τη στάση έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλαδή η υποστήριξη της συμμετοχής στην ΕΕ (53%, +1), η αντίληψη για τα πλεονεκτήματα της προσχώρησης (56%, +2) και η εικόνα της ΕΕ (45%, -3), είτε παραμένουν στάσιμοι είτε σημειώνουν ελαφρά πτώση από την άνοιξη του 2008.

Η εμπιστοσύνη στους ευρωπαϊκούς θεσμούς παραμένει επίσης σταθερή – 47% για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 51% για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και 48% για την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα – όμως αυξάνεται η καχυποψία.

Όσον αφορά την κρίση στη Γεωργία, το 26% των ευρωπαίων πολιτών θεωρούν ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση διαδραμάτισε τον σημαντικότερο ρόλο στον τερματισμό των συγκρούσεων και το 60% πιστεύουν ότι η σύγκρουση αυτή θα μπορούσε να έχει συνέπειες για την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σχεδόν το ήμισυ των ευρωπαίων πολιτών (48%) πιστεύουν ότι η διεύρυνση ενίσχυσε την Ε.Ε. ενώ τα δύο τρίτα (65%) θεωρούν ότι η ΕΕ επωφελήθηκε από την πτώση του τείχους του Βερολίνου.

Η οικονομική ανάπτυξη και η τόνωση της μεγέθυνσης στην Ε.Ε. θεωρούνται (23%) σήμερα ως ο κύριος στόχος της ευρωπαϊκής οικοδόμησης ενώ 23% των Ευρωπαίων πιστεύουν ότι πρωταρχικός στόχος θα έπρεπε να είναι η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου όλων των πολιτών.

² http://ec.europa.eu/ellada/news/news/20081218eurobarometre_el.htm

ΦΑΚΕΛΟΣ
Η ΤΣΕΧΙΚΗ ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ Ε.Ε.

Από τον Ιανουάριο έως τον Ιούνιο του 2009 η Τσεχική Δημοκρατία ασκεί την εξάμηνη Προεδρία της Ε.Ε., με σύνθημα «Μια Ευρώπη χωρίς σύνορα». Το πρόγραμμα της Τσεχικής Προεδρίας (όπως παρουσιάστηκε από τον Πρωθυπουργό Mirek Topolánek, στις 6 Ιανουαρίου 2009) θα μπορούσε να συνοψισθεί ως τα «3 Ες» (στα αγγλικά): οικονομικά (economics), ενέργεια (energy) και εξωτερικές σχέσεις (external relations). Οι προτεραιότητες θα καρουλιάζοντουσαν τον περασμένο Δεκέμβριο αλλά, σύμφωνα με διπλωματικές πηγές, η ηγεσία της Τσεχίας περίμενε να μάθει πρώτα το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων για το πακέτο των κλιματολογικών αλλαγών και τις προτάσεις του Ιρλανδού Πρωθυπουργού Brian Cowen σχετικά με το Ιρλανδικό δημοψήφισμα για τη Συνθήκη της Λισσαβόνας (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 11-12/12/2008).

Αναφορικά με την προτεραιότητα της Τσεχικής Προεδρίας για την *οικονομία*, στόχος είναι η ανάκαμψη των χρηματοπιστωτικών αγορών, αντιμετωπίζοντας την ύφεση και προετοιμάζοντας την Ε.Ε. για τις διαβουλεύσεις σε διεθνές επίπεδο για τη μεταρρύθμιση της παγκόσμιας οικονομικής αρχιτεκτονικής. Ο αναπληρωτής πρωθυπουργός Alexandr Vondra, υπεύθυνος για τις ευρωπαϊκές υποθέσεις, δήλωσε ότι τα πιο σημαντικά γεγονότα σχετικά με την οικονομική ατζέντα είναι το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (19-20 Μαρτίου 2008) και η Σύνοδος του G20 (Λονδίνο, Απρίλιος 2008). Επιπλέον, η Τσεχική Προεδρία θα προσπαθήσει να αναβιώσει την εσωτερική αγορά αναζητώντας να άρει τα εναπομείναντα εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων ως έναν τρόπο να αντιμετωπισθεί η οικονομική κρίση. Το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ιρλανδία, η Γερμανία, η Αυστρία, η Ολλανδία και το Βέλγιο επέλεξαν πρόσφατα να κρατήσουν τις αγορές εργασίας τους κλειστές σε εργαζόμενους από τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία, για μια περίοδο τριών ετών, αναφέροντας την οικονομική ύφεση ως το κύριο λόγο για αυτήν την απόφαση.

Αναφορικά με την *ενεργειακή ασφάλεια*, στην κορυφή της ατζέντας είναι η διαμάχη για το αέριο μεταξύ της Ρωσίας και της Ουκρανίας. Η Δημοκρατία της Τσεχίας τίθεται υπέρ της ανάπτυξης μιας Ευρωπαϊκής στρατηγικής για καλύτερη ενεργειακή ασφάλεια, και γενικότερα, για μια κοινή ενεργειακή πολιτική. Στόχος είναι η επιδίωξη μεγαλύτερης εδαφικής διαφοροποίησης των παροχών ενέργειας και μεγαλύτερης ποικιλίας χρησιμοποιούμενων πηγών, με την προώθηση μιας ενοποιημένης εσωτερικής αγοράς ενέργειας, σε μια προσπάθεια να μειωθεί η ενεργειακή εξάρτηση της Ε.Ε. Όσον αφορά στις εξωτερικές ενεργειακές σχέσεις, η Τσεχική Προεδρία θα επικεντρωθεί στη Ρωσία, την Ουκρανία και την περιοχή της Κασπίας, θέτοντας το ζήτημα του ρόλου της Ρωσίας ως βασικού παροχέα ενέργειας στις αγορές της Ε.Ε. Σε συμφωνία με το έργο της Γαλλικής Προεδρίας, η Τσεχική Προεδρία επισημαίνει ότι θα συνεχίσει να δίνει σημασία στην αντικατάσταση των ορυκτών καυσίμων, με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, καθιστώντας την Ευρώπη λιγότερο επιβαρυνόμενη ενεργειακά, με τη χρήση αποτελεσματικών μέτρων.

Αναφορικά με τις εξωτερικές σχέσεις, ιδιαίτερη έμφαση δίνει η Τσεχική Προεδρία στις σχέσεις Ε.Ε.-Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, με τον νέο Πρόεδρο Barack Obama να αναλαμβάνει έργο στις 20 Ιανουαρίου 2009.

Η Τσεχική Προεδρία θέλει να οικοδομήσει άριστες σχέσεις με τις ΗΠΑ και να οδηγήσει την Ένωση σε μια νέα εποχή με μια πιο ισορροπημένη προσέγγιση στις παγκόσμιες προκλήσεις και με συνεργασία σε τομείς, όπως είναι η πολυεπίπεδη διπλωματία, η ειρηνευτική διαδικασία στη Μέση Ανατολή, το Αφγανιστάν και το Πακιστάν και οι σχέσεις με τη Ρωσία. Ο διάλογος με τη Ρωσία θα συνεχισθεί, με τη Σύνοδο Κορυφής Ε.Ε.-Ρωσίας να λαμβάνει χώρα το Μάιο εν όψει μιας νέας συνεργασίας με τη Μόσχα και διασφαλίζοντας την ενεργειακή παροχή στην Ε.Ε. Η Τσεχική Προεδρία δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση των πολιτικών με ανατολικό προσανατολισμό εγκαινιάζοντας την Ανατολική Συνεργασία. Επιπλέον, η Τσεχική Προεδρία σκοπεύει να διεξάγει μια «Σύνοδο Κορυφής της Νοτίου Οδού» ("Southern Corridor Summit"), για την έναρξη διαλόγου με τις χώρες διαμετακόμισης στην περιοχή της Κασπίας.

Η διεύρυνση δεν εμφανίζεται ως το τέταρτο (Ε) των προτεραιοτήτων, αλλά ο πρωθυπουργός Mirek Topolánek δήλωσε ότι η περαιτέρω διεύρυνση της Ε.Ε. είναι μια προτεραιότητα ίσης σημασίας. Η Τσεχική Δημοκρατία ασκεί πίεση για σημαντικές εξελίξεις στην περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων σχετικά με τις αιτήσεις των χωρών να ενταχθούν στην Ένωση, ιδίως αναφορικά με την Κροατία. Από την άλλη πλευρά η προσέγγιση της Ε.Ε. αναφορικά με την Τουρκία θα είναι πιο προσεκτική. Επισημαίνεται ότι η Τσεχία περιγράφει την Τουρκία ως ένα «στρατηγικό σύμμαχο της Ε.Ε.». Επίσης, μια Σύνοδος Κορυφής Ε.Ε.-Βαλκανίων θα πραγματοποιηθεί υπό την τσεχική προεδρία, σύμφωνα με τον Πρωθυπουργό της χώρας Mirek Topolánek. Εντωμεταξύ, συνέδριο με τίτλο «Η διεύρυνση της ΕΕ: Πέντε χρόνια μετά» θα πραγματοποιηθεί στην Πράγα στις 1-2 Μαρτίου για την επέτειο της ένταξης της Δημοκρατίας της Τσεχίας, της Πολωνίας της Ουγγαρίας, της Σλοβακίας, της Λετονίας, της Λιθουανίας, της Εσθονίας, της Κύπρου και της Μάλτας στην Ε.Ε. την 1η Μαΐου 2004. Η Τσεχία θα ήθελε να μεταφέρει το μήνυμα ότι ο τελευταίος γύρος της διεύρυνσης της Ε.Ε., ο οποίος χαρακτηρίζεται και ως «η επανένωση της Ευρώπης», ήταν μια μεγάλη και ιστορική επιτυχία.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Mirek Topolánek δεν αναφέρθηκε στις σχέσεις Ε.Ε.-Ρωσίας. Η Τσεχική Δημοκρατία είναι μεταξύ εκείνων των χωρών της Ε.Ε. που απότιμησαν την κρίση στη Γεωργία ως ένα παράδειγμα της ρωσικής αυτοκρατορικής πολιτικής έναντι των γειτόνων της. Αυτές οι απόψεις είναι κοινές για την Πολωνία, την Εσθονία, τη Λιθουανία, τη Λετονία, τη Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Ο συνεορτασμός της 20ης επετείου από την πτώση του Τείχους του Βερολίνου είναι ένα ακόμη φιλόδοξο σχέδιο της Τσεχικής Προεδρίας. Επιπλέον, ένα συνέδριο με τίτλο «Είκοσι χρόνια μετά: Η μνήμη του ναζισμού και του κομμουνισμού» θα πραγματοποιηθεί στις 22-23 Ιουνίου. Τέλος, μια διάσκεψη για τα στοιχεία της εποχής του Ολοκαυτώματος θα πραγματοποιηθεί μεταξύ 26-30 Ιουνίου στην Πράγα.

Η Τσεχία και η τρέχουσα ομαδική Προεδρία.

Αναφορικά με το ρόλο της Τσεχίας στην *ομαδική Προεδρία*, βρισκόμαστε στη δεύτερη ομαδική Προεδρία, η οποία πραγματοποιείται από τις Γαλλία, Τσεχική Δημοκρατία και Σουηδία. Υπενθυμίζεται ότι η πρώτη ομαδική Προεδρία (Ιανουάριος 2007-Ιούνιος 2008) πραγματοποιήθηκε από τις Γερμανία, Πορτογαλία και Σλοβενία και ότι η επόμενη ομαδική Προεδρία θα περιλαμβάνει τις Ισπανία, Βέλγιο και Ουγγαρία. Υπενθυμίζεται ότι η ομαδική Προεδρία έχει ως στόχο να φέρει μεγαλύτερη συνοχή και πιο μακροπρόθεσμο σχεδιασμό στην ατζέντα πολιτικής της Ε.Ε., χρησιμοποιώντας την

εμπειρία των παλαιότερων κρατών-μελών της Ε.Ε. Η ενίσχυση του ρόλου της Ευρώπης αποτελεί πρωταρχικό στόχο της ομαδικής Προεδρίας.

Η εφαρμογή της Συνθήκης της Λισαβόνας αποτελεί προτεραιότητα για τις τρεις προεδρίες. Εντωμεταξύ, η Γαλλία, η Τσεχία και η Σουηδία είναι αποφασισμένες να διασφαλίσουν τη συνέχεια της ευρωπαϊκής πολιτικής. Ο Γάλλος υφυπουργός Ευρωπαϊκών Υποθέσεων Jean-Pierre Jouyet υπαινίχθηκε ότι η Συνθήκη της Λισαβόνας αναμένεται να τεθεί σε ισχύ κατά τη διάρκεια της Σουηδικής Προεδρίας. Επισημαίνεται ότι το δικαστήριο στη Τσεχία άνοιξε το δρόμο (26/11/08) για την επικύρωση της Συνθήκης της Λισαβόνας από τη Βουλή αλλά η τελική ψηφοφορία από τους βουλευτές έχει ήδη αναβληθεί έως το τέλος του 2009. Καθώς η τελική έγκριση απαιτεί μια πλειοψηφία των τριών πέμπτων και στα δύο κοινοβουλευτικά σώματα, η αντιπολίτευση αναμένεται να ζητήσει ανταλλάγματα σε άλλα ζητήματα, συμπεριλαμβανομένης της φιλοξενίας ενός αμερικανικού ραντάρ, ως μέρος του αμφιλεγόμενου αμυντικού πυραυλικού συστήματος. Ορισμένες δραστηριότητες του Τσέχου Προέδρου δείχνουν έντονο ευρωσκεπτικισμό και έχουν προκαλέσει την πικρία των Βρυξελλών. Αναφέρονται ενδεικτικά η πρόσφατη επίσκεψή του Τσέχου Προέδρου στην Ιρλανδία και η συνάντησή του με τον επικεφαλής του στρατοπέδου του «όχι» Declan Ganley και άλλων ευρωσκεπτικιστών από ολόκληρη την Ευρώπη. Αυτές οι καταστάσεις δημιούργησαν αμφιβολίες σε πολλούς πολιτικούς για την καταλληλότητα και την ικανότητα της Τσεχικής Δημοκρατίας να ηγηθεί της Ένωσης.

Ένα εσωτερικό σημαντικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Προεδρία της Τσεχίας είναι ότι η τσεχική κυβέρνηση έχει αποδυναμωθεί από τις πρόσφατες τοπικές εκλογές που άλλαξαν την ισορροπία στην Τσεχική Γερουσία. Η κυβέρνηση Topolánek, η οποία περιλαμβάνει το Δημοκρατικό Κόμμα των Πολιτών (ODS), τους Χριστιανοδημοκράτες (KDU-CSL) και τους Πράσινους (SZ), δεν έχει την πλειοψηφία στο Κοινοβούλιο και βασίζεται σε δεκάδες ανεξάρτητους βουλευτές. Τον περασμένο Οκτώβριο, η κυβέρνηση Topolánek επιβίωσε της τέταρτης ψηφοφορίας μομφής μετά την ανάληψη των καθηκόντων της το 2007. Συγκεκριμένα, 96 βουλευτές ψήφισαν κατά και 97 υπέρ με 101 ψήφους να απαιτούνται για την ανατροπή της κυβέρνησης. Το ένα τρίτο των εδρών της Γερουσίας τίθενται σε εκλογές κάθε δύο χρόνια στη Τσεχική Δημοκρατία και το κόμμα του Mirek Topolánek (ODS) κέρδισε μόνο τρεις από τις είκοσι-έξι έδρες στις εκλογές του Οκτωβρίου. Κατέχει 35 έδρες συνολικά αλλά έχασε την πλειοψηφία των 42 εδρών, ενώ η αντιπολίτευση των Σοσιαλδημοκρατών τώρα κατέχει 29 έδρες (από έξι που κατείχε πριν τις εκλογές). Στο Τσεχικό τύπο γράφεται ότι η θέση του Topolánek απειλείται και ότι η χώρα ενδέχεται να αντιμετωπίσει πρόωρες εκλογές, που θα πραγματοποιηθούν μαζί με τις ευρωπαϊκές εκλογές, τον Ιούνιο του 2009. Αυτό θα ήταν μια πολύ άσχημη εξέλιξη, καθώς η Τσεχική κυβέρνηση θα αναγκαστεί να ηγηθεί της Ε.Ε. και, παράλληλα, να αγωνίζεται για το πολιτικό της μέλλον. Ένας Γερμανός συντηρητικός ευρωβουλευτής πρότεινε την αλλαγή των προεδριών μεταξύ Τσεχίας και Σουηδίας, μια πρόταση που απορρίφθηκε αμέσως και από τις δύο πλευρές. Επιπλέον, υπάρχουν υποψίες ότι η δραστήρια Γαλλική Προεδρία προσπαθεί να ασκήσει έναν ηγετικό ρόλο, ακόμη και μετά την 1η Ιανουαρίου 2009. Ο Τσέχος Πρόεδρος Vaclav Klaus είναι μεταξύ αυτών που έχουν κατηγορηθεί από τη Γαλλία ότι σχεδιάζει να υπονομεύσει την Τσεχική Προεδρία της Ε.Ε. κατά το πρώτο εξάμηνο του 2009. Σύμφωνα με δημοσιεύματα του Τύπου, η Γαλλική Προεδρία έχει δηλώσει ότι αναμένεται να διατηρήσει έναν ηγετικό ρόλο, τουλάχιστον στα θέματα της Ένωσης για τη Μεσόγειο.

Σε ένα πιο επίσημο επίπεδο, ο Nicolas Sarkozy δήλωσε ότι είναι απαραίτητη η συνέχεια για την αντιμετώπιση της κρίσης στη Γεωργία. Η Γαλλία έχει καταβάλει σημαντική προσπάθεια μετά τον πόλεμο και εκτιμάται ευρέως ότι η δυναμική της Ε.Ε. θα απολεσθεί, εάν το Παρίσι δεν παραμείνει ένας σημαντικός παίκτης στην περιοχή μετά τον Ιανουάριο του 2009.

DAVID KRAL: «ΤΙ ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΣΕΧΙΚΗ ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΤΗΣ Ε.Ε.»³

Τα σχέδια της Τσεχικής Προεδρίας δε στερούνται φιλοδοξιών για μια μεσαίου μεγέθους χώρα της Ε.Ε., η οποία αναλαμβάνει την Προεδρία της Ε.Ε. σε μια μάλλον δύσκολη στιγμή. Η κυβέρνηση της Τσεχίας έχει ήδη επαναξιολογήσει τις προτεραιότητές της και επικεντρώνεται ακόμη περισσότερο στην αντιμετώπιση των μεγάλων προκλήσεων, όπως είναι η παγκόσμια οικονομική κρίση ή η επικύρωση της Συνθήκης της Λισαβόνας. Η εσωτερική κατάσταση στη Δημοκρατία της Τσεχίας μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τη συνολική επίδοση της Προεδρίας, αλλά αυτό δε θα οδηγήσει σε μεγάλη αποτυχία, όπως προβάλλεται από ορισμένα ευρωπαϊκά μέσα ενημέρωσης. Από την άλλη πλευρά, η ολοκλήρωση της θητείας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής μπορεί να δώσει στους Τσέχους την ευκαιρία να εστιάσουν λιγότερο στις διοργανικές διαπραγματεύσεις και περισσότερο στις εργασίες του Συμβουλίου, ιδίως όσον αφορά στην εξεύρεση κοινού εδάφους για αμφιλεγόμενα ζητήματα, όπως είναι η ενεργειακή ασφάλεια, η ανάκαμψη της ευρωπαϊκής οικονομίας και η αυξημένη παρουσία της Ε.Ε. στην ανατολική γειτονιά.

Το πρώτο και πιο ορατό εμπόδιο για την Τσεχική Προεδρία είναι η συγκατοίκηση με τον Πρόεδρο Vaclav Klaus. Ο Τσέχος Πρόεδρος έχει τη φήμη ενός από τους πλέον ευρωσκεπτικιστές ηγέτες της Ε.Ε. (ο οποίος ενδεχομένως συναγωνίζεται μόνο τον Πολωνό Lech Kaczyński). Το Σύνταγμα της Τσεχίας είναι ασαφές αναφορικά με την κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ του Προέδρου και της κυβέρνησης σε σχέση με την Ε.Ε., αν και, πρακτικά, ο πρωθυπουργός της χώρας θα ενεργεί ως Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Είναι πιθανόν ο Vaclav Klaus να επιδιώξει κάποιο ρόλο. Είχε αποκλειστεί το ενδεχόμενο να προεδρεύει κάποιου Ευρωπαϊκού Συμβουλίου ή στις σημαντικές Συνόδους Κορυφής, δηλαδή Ε.Ε.- Ρωσία, Ε.Ε.-ΗΠΑ και Ε.Ε.-Δυτικά Βαλκάνια. Στην περίπτωση των Ηνωμένων Πολιτειών, είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς τον Vaclav Klaus να προσπαθεί να πείσει τη διοίκηση Obama να υπογράψει τη μετά το Κιότο συμφωνία για την αντιμετώπιση της παγκόσμιας αλλαγής του κλίματος, (αντικείμενο διαπραγμάτευσης στην Κοπεγχάγη στο τέλος του 2009) λόγω των επιφυλακτικών απόψεων του σχετικά με το θέμα. Και με τα Δυτικά Βαλκάνια, είναι δύσκολο να φανταστούμε ότι ο Vaclav Klaus θα μπορούσε να συμβάλει εποικοδομητικά στην επίλυση του ζητήματος της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου (ιδιαίτερα σε σχέση με την ανάπτυξη της EULEX), λόγω της δήλωσής του ότι ήταν «ντροπή για τη Δημοκρατία της Τσεχίας η άμεση αναγνώριση του Κοσσυφοπεδίου. Εικάζεται, όμως, ότι η κυβέρνηση θα αφήσει τον Vaclav Klaus να προεδρεύσει της Συνόδου Κορυφής Ε.Ε.-Καναδά. Η δράση του Τσέχου Προέδρου μπορεί να επηρεάσει σημαντικά τον εγχώριο πληθυσμό (ήδη από τώρα τα μέσα ενημέρωσης του παρέχουν τεράστια προβολή). Η απρόβλεπτη συμπεριφορά του Vaclav Klaus μπορεί πράγματι να υπονομεύσει μερικές

³ Περίληψη του EPIN Commentary, 12/1/2009, www.ceps.be

από τις καλές προθέσεις και ιδέες της προεδρίας, τόσο στη διεθνή σκηνή όσο και απέναντι στους Τσέχους πολίτες.

Μια άλλη μεγάλη εσωτερική πρόκληση που αντιμετωπίζει η Τσεχική Προεδρία είναι η εγχώρια επικύρωση της Συνθήκης της Λισαβόνας. Τρεις σημαντικές μεταβλητές θα καθορίσουν εάν η Συνθήκη θα επικυρωθεί κατά τη διάρκεια της Τσεχικής Προεδρίας. Η πρώτη είναι η προσπάθεια του πρωθυπουργού Mirek Topolánek να συνδεθεί η Συνθήκη της Λισαβόνας με τη Συνθήκη για την πυραυλική άμυνα των ΗΠΑ, υποστηρίζοντας ότι η χώρα χρειάζεται και τα δύο. Αυτό είναι ένα δυνητικά επικίνδυνο παιχνίδι, δεδομένου ότι υπάρχει πιο ευρεία διακομματική συναίνεση για τη Συνθήκη της Λισαβόνας σε σχέση με τη Συνθήκη για την πυραυλική άμυνα. Τα άλλα προβληματικά σημεία είναι η Γερουσία - καθώς και το ενδεχόμενο επιβολής κυρώσεων από τον Πρόεδρο Vaclav Klaus που ανακοίνωσε πρόσφατα ότι δεν θα την υπογράψει μέχρι το Ιρλανδικό «ναυ». Είναι απίθανο ο Vaclav Klaus να επιχειρήσει να προβάλει βέτο στην επικύρωση, κυρίως επειδή δεν υπάρχει προηγούμενο για μια τέτοια ενέργεια και το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο είναι σχεδόν σίγουρο ότι θα αντιστεθεί. Ωστόσο, θα μπορούσε να προσπαθήσει να παραπέμψει τη Συνθήκη στο Συνταγματικό Δικαστήριο και πάλι, καθυστερώντας την επικύρωσή της.

Όσον αφορά στις προτεραιότητες της Τσεχικής Προεδρίας, έχουν μειωθεί από έξι σε τρία σημεία. Η εμπειρία από τη Γαλλική Προεδρία δείχνει, ωστόσο, ότι ο ρόλος της Τσεχίας θα μπορούσε να μειωθεί κατά κύριο λόγο στη διαχείριση της κρίσης. Όπως επισημάνθηκε, η οικονομική κρίση θα προχωρήσει περισσότερο κατά τη διάρκεια αυτού του εξαμήνου, με τη μείωση του γενικού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος για περαιτέρω απελευθέρωση της εσωτερικής αγοράς, η οποία υποτίθεται ότι είναι ο βασικός στόχος της τσεχικής κυβέρνησης. Αντιστρόφως, η προεδρία μπορεί η ίδια να μην αντισταθεί στον πειρασμό να επανέλθει σε μια πιο προστατευτική οικονομία, με αυστηρότερες ρυθμίσεις. Το 2009, με τους Τσέχους και τους Σουηδούς στο πηδάλιο της Ε.Ε., είναι πιθανό να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην Ανατολική Ευρώπη, μετά την ονομαζόμενη «Μεσογειακή χρονιά». Η Τσεχική Δημοκρατία έχει ήδη υποστηρίξει ένθερμα την πολωνική-σουηδική πρωτοβουλία και έχει συμβάλει για την πρώτη ανακοίνωση της Επιτροπής για την Ανατολική Σύμπραξη, η οποία δημοσιεύθηκε στις αρχές Δεκεμβρίου του 2008. Το πρώτο ορατό αποτέλεσμα θα είναι η πρώτη Σύνοδος Κορυφής μεταξύ της Ε.Ε. και των έξι χωρών της ανατολικής εταιρικής σχέσης (Ουκρανία, Λευκορωσία, Μολδαβία, την Αρμενία, το Αζερμπαϊτζάν και τη Γεωργία) και η αποφασιστικότητα για την αναβάθμιση αυτού του σχεδιασμού σε μια συγκεκριμένη πολιτική της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας (ΕΠΓ). Είναι δύσκολο να προβλεφθεί πώς οι Τσέχοι θα συμβάλλουν στο να δοθεί ουσιαστικό περιεχόμενο στην Ανατολική ατζέντα. Όσον αφορά την προτεραιότητα της Διεύρυνσης της Ε.Ε., η Τσεχική Προεδρία επικεντρώνεται στα Δυτικά Βαλκάνια. Το πρόβλημα με την περιοχή είναι ότι δεν μπορεί να αναμένεται σημαντική πρόοδος κατά το πρώτο εξάμηνο του 2009, εκτός ίσως από την επιτάχυνση των διαπραγματεύσεων προσχώρησης με την Κροατία. Αλλά ακόμα και εδώ, μετά την αποτυχία να απεμπλακεί το μεγαλύτερο μέρος των κεφαλαίων κατά τη διάρκεια της τελευταίας διάσκεψης προσχώρησης (19 Δεκεμβρίου 2008), οι προοπτικές εξακολουθούν να είναι αρκετά ασαφείς.

GRUMPY UNCLE VACLAV: «ΕΙΝΑΙ ΛΑΘΟΣ ΟΙ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ ΝΑ ΠΡΟΣΠΕΡΝΟΥΝ ΤΟΥΣ ΤΣΕΧΟΥΣ»⁴

Μια διάθεση ανυπομονησίας για τη διευρυμένη Ευρώπη εξηγεί το μυστηριώδες σχέδιο που διέρρευσε, ότι ο Πρόεδρος της Γαλλίας, Nicolas Sarkozy, θα συνεχίσει να ηγείται των Ευρωπαϊκών Συνόδων Κορυφής και μετά την ολοκλήρωση της θητείας της χώρας του στην προεδρία της Ε.Ε. Οι εν λόγω διασκέψεις κορυφής θα αφορούν τους αρχηγούς των κυβερνήσεων από το εσωτερικό πυρήνα, δηλαδή των χωρών που βρίσκονται στο πλαίσιο του ευρώ (ενδεχομένως μαζί με τη Βρετανία). Η Τσεχία δεν είναι στη ευρωζώνη, ένα στοιχείο που θα επέτρεπε στο Nicolas Sarkozy να συνεχίσει να ηγείται κατά το 2009, σε περίπτωση που η Τσεχική Προεδρία υπονομεύσει την Ε.Ε.

Αυτό θα ήταν άσχημο, γιατί οι Τσέχοι έχουν ορισμένες καλές ιδέες. Επισημαίνεται ότι ο Vaclav Klaus είναι ένθερμος υποστηρικτής της ελεύθερης αγοράς. Ο πρωθυπουργός, Mirek Topolánek, χαρακτήρισε την κοινή γεωργική πολιτική «ανόητη» και υποστήριξε ότι επιθυμεί η Ε.Ε. να διαμορφώσει μια «κοινή ενεργειακή πολιτική» που θα συνδέει τη μείωση των εσωτερικών δικτύων και της ευρωπαϊκής ενεργειακής εξάρτησης από τη Ρωσία. Επιπλέον, ο Vaclav Klaus είναι ατλαντιστής. Η κυβέρνησή του υποστηρίζει την εγκατάσταση μιας βάσης ραντάρ εκτός Πράγας για την αμερικανική αντιπυραυλική ασπίδα, την οποία έχει καταδικάσει η Ρωσία. Στα σχέδια της η Προεδρία της Ε.Ε. περιλαμβάνει μια από καιρό αναμενόμενη ώθηση για να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις ανατολικές γειτονικές χώρες, όπως είναι η Ουκρανία. Ο Vaclav Klaus είναι θαυμαστής του Βλαντιμίρ Πούτιν και επέκρινε τη δική του κυβέρνηση για την υποστήριξη της προς τη Γεωργία, μετά τον πόλεμο στην περιοχή του Καυκάσου.

Αντίθετος στην Συνθήκη της Λισαβόνας, ο Vaclav Klaus παρέπεμψε το ζήτημα στο συνταγματικό δικαστήριο, υποστηρίζοντας ότι απειλείται η τσεχική κυριαρχία. Το δικαστήριο διαφώνησε αλλά θα χρειασθεί, ακόμη, να κερδίσουν κάποιους γύρους στη Γερουσία. Η επικύρωση μπορεί να επιτευχθεί «κατά το πρώτο τρίμηνο του 2009», προτείνει ο Mirek Topolánek. Ακόμη και τότε, ο Vaclav Klaus δηλώνει ότι δε θα υπογράψει τη Συνθήκη, παρά μόνο αν το καλοκαίρι αντιστραφεί η ιρλανδική απόρριψη της Συνθήκης της Λισαβόνας. Οι τελευταίες ενδείξεις είναι ότι ο Mirek Topolánek δεν κινδυνεύει να χάσει το αξίωμά του, τουλάχιστον για ένα χρόνο. Αλλά με μια Προεδρία της Ε.Ε. να μοιάζει περισσότερο με ένα δώρο για τους ευρωπαίους εχθρούς του φιλελευθερισμού, αυτό δεν είναι ούτε ευχάριστο ούτε έξυπνο.

Σχόλια από τον ελληνικό τύπο

«Η αναζήτηση ισορροπιών και ευρύτατων συναίνεσεων χαρακτηρίζει τη λήψη αποφάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, γεγονός που καθιστά το ευρωπαϊκό σύστημα εξουσίας εξαιρετικά βραδυκίνητη μηχανή, χωρίς ικανότητα γρήγορης απόφασης και ευέλικτης δράσης. Επιπλέον, η απουσία ηγεσίας ή σταθερού πλειοψηφικού συνασπισμού δυναμώνει την αίσθηση «κενού εξουσίας» στο εσωτερικό της Ένωσης.

Η προεδρία Σαρκοζί, σε μια δύσκολη περίοδο για την Ευρώπη και τον κόσμο, έδωσε το στίγμα του ενεργητικού leadership, το στίγμα μιας ηγεσίας ικανής να

⁴ Περίληψη του άρθρου του Economist, 4/12/2008.

επιταχύνει τη λειτουργία της βραδυκίνητης μηχανής. Ο Σαρκοζί δεν κατάφερε να οργανώσει μια πραγματικά ευρωπαϊκή απάντηση στη χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση. Άλλωστε, τα επιμέρους εθνικά συμφέροντα δεν επέτρεπαν κάτι τέτοιο. Ωστόσο, συνέβαλε στο να υπάρξει σημαντική «ζύμωση» στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς την κατεύθυνση, όταν μια κοινή στάση αποδείχθηκε αδύνατη, συγγενών εθνικών απαντήσεων, οι οποίες απέτρεψαν τον ενδοευρωπαϊκό οικονομικό ανταγωνισμό. Επίσης, συνέβαλε στο να δημιουργηθεί η εικόνα μιας «αποφασισμένης Ευρώπης», κάτι που, από μόνο του, ήταν ήδη δράση, ήταν ήδη πράξη αντιμετώπισης των πιο παροξυσμικών εκδηλώσεων της κρίσης, όπως ο πανικός από την κατάρρευση σημαντικών πυλώνων του πολυδιαφημισμένου χρηματοπιστωτικού συστήματος, το οποίο αποδείχθηκε ένας τεράστιος γελοίος γίγαντας, ανίκανος να κάνει το παραμικρό βήμα χωρίς κρατική εγγύηση και βοήθεια.

Η προεδρία Σαρκοζί άρεσε για το στυλ της, την ενεργητικότητά της, λιγότερο για τις επιτυχίες της. Φάνηκε να καλύπτει ένα κενό στο σύστημα αποφάσεων, όπως και ένα κενό ευρωπαϊκής ηγεσίας. Ταυτόχρονα, η γαλλική προεδρία ανέδειξε το δυσκίνητο της Ένωσης, στο μέτρο που μία σειρά δραστηριοτήτων του Σαρκοζί -μεσολαβητικός ρόλος στη Γεωργία, πολλαπλασιασμός των άτυπων διακυβερνητικών συναντήσεων- χρειάστηκε να παρακάμψει το ευρωπαϊκό θεσμικό κεκτημένο, όπως και το καθιερωμένο παιχνίδι διακρατικών ισορροπιών, και στηρίχθηκε είτε στο γεγονός ότι ο Σαρκοζί είναι πρόεδρος μιας μεγάλης χώρας είτε στην άτυπη συμφωνία με άλλες μεγάλες χώρες είτε στην επίκληση του επείγοντος. Η γαλλική προεδρία, μέσω της παράκαμψης των κλασικών θεσμικών διαδικασιών, μέσω πρωτοβουλιών που υποβάθμισαν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έδωσε στην Ευρώπη -προσωρινά- έναν ρόλο που υπερέβαινε τις προδιαγραφές του θεσμικού της συστήματος και, συνεπώς, τις πραγματικές δυνατότητές της. Την έκανε να φαίνεται πιο μεγάλη, πιο ισχυρή και πιο ενωμένη από όσο πράγματι είναι... *(Γεράσιμος Μοσχονάς «Η δύσκολη αλλαγή της κοινοτικής μεθόδου μπορεί να είναι ένα σύγχρονο πεδίο συνάντησης του ριζοσπαστισμού με το ρεαλισμό.» ΤΑ ΝΕΑ, 16/1/2009)*

«...Το πρόγραμμα της τσεχικής προεδρίας έγινε αντικείμενο της, παραδοσιακής ανά εξάμηνο, ανάλυσης και συζήτησης με τα μέλη του δικτύου της Διευρωπαϊκής Ένωσης Πολιτικών Σπουδών... Οι συστάσεις εντοπίζονται σε εννέα σημεία.

1. Ομαδική προεδρία. Το στρατηγικό πλαίσιο της τρέχουσας τριεθνούς ομάδας πρέπει να διατηρήσει τη διττή κατεύθυνση εξέλιξης της Ένωσης, με την προώθηση υφιστάμενων και νέων προκλήσεων και τη συνέχιση της μεταρρυθμιστικής διαδικασίας. Οι φυσικές και αναμενόμενες διαφορές μεταξύ των τριών συμπαικτών δεν πρέπει να εμποδίσουν την κατάρτιση ενός συνολικού περιεκτικού προγράμματος που θα εμπεδώσει την υπεροχή του ομαδικού προτύπου άσκησης της προεδρίας.

2. Προϋπολογισμός. Ο κοινοτικός προϋπολογισμός έχει να υποστεί ουσιαστικές αλλαγές από το 1988. Επείγει η ήδη καθυστερημένη διαδικασία αναθεώρησης, με το βλέμμα στραμμένο στις ανάγκες του μέλλοντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3. Ασφάλεια, ελευθερία και δικαιοσύνη. Αναπτύσσοντας τον χώρο αυτόν, είναι απαραίτητο να διαφυλαχθεί η απαραίτητη ισορροπία ανάμεσα στην ασφάλεια και στην ελευθερία των ευρωπαίων πολιτών και να γίνεται σεβαστή η αρχή της αναλογικότητας, όταν απειλείται η ιδιωτικότητα τους.

4. Ενέργεια. Η ενεργειακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης οφείλει να συμβιβάσει αλληλοσυγκρουόμενους στόχους, συνδυάζοντας την αντιμετώπιση της κλιματικής

αλλαγής με τη διασφάλιση του εφοδιασμού σε ενέργεια με ανταγωνιστικές τιμές. Η τσεχική προεδρία μπορεί, παράλληλα με τη συνέχιση εφαρμογής του προγράμματος του Κιότο, να συμβάλει στην πρόοδο του οδικού χάρτη του 2050, συνδέοντας σαφέστερα την ενεργειακή πολιτική με εκείνη της γειτονίας.

5. Ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας. Είναι πια σαφές ότι η ασφάλεια και η ευημερία όλων στην Ευρώπη κερδίζεται με το άνοιγμα προς τις γειτονικές χώρες και όχι με τη διατήρηση εμποδίων. Οι προοπτικές των γειτόνων μπορεί να μην είναι ίδιες, ιδίως λόγω των μεγάλων διαφορών μεταξύ Βορρά και Νότου, και, στον τελευταίο, ανάμεσα στους Ευρωπαίους των Δ. Βαλκανίων και στο κυρίως μουσουλμανικό τμήμα της ΝΑ Μεσογείου. Η προεδρία έχει τη δυνατότητα να συμβάλει στη μεγαλύτερη απελευθέρωση της διακίνησης και του εμπορίου, αλλά και στην εξάλειψη των θρησκευτικών και πολιτισμικών προκαταλήψεων.

6. Ένωση για τη Μεσόγειο. Αναφέρθηκε ήδη η διατήρηση από τη Γαλλία κρίσιμων αρμοδιοτήτων στο κεφάλαιο αυτό και μετά τη λήξη της προεδρίας της. Εν τούτοις, η Τσεχία έχει πεδίο δράσης στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών θεσμών, για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού χαρακτήρα αυτής της πρωτοβουλίας, η επιτυχία της οποίας προϋποθέτει την προώθηση της ειρηνευτικής διαδικασίας στη Μέση Ανατολή με μεγαλύτερη εμπλοκή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην αντιμετώπιση κρίσεων.

7. Διατλαντικές σχέσεις. Ο νέος πρόεδρος των ΗΠΑ αναλαμβάνει την εξουσία λίγο μετά την έναρξη της τσεχικής προεδρίας και αυτό είναι καλή ευκαιρία για ανάπτυξη και σύσφιγξη των σχέσεων των ΗΠΑ με την Ευρωπαϊκή Ένωση και όχι διμερώς με τα κράτη-μέλη της, όπως συνήθως συμβαίνει. Χρειάζεται αποσαφήνιση των εκατέρωθεν επιδιώξεων και η συνεννόηση που επέβαλε η τρέχουσα οικονομική κρίση προσφέρει χρήσιμο παράδειγμα.

8. Σχέσεις με τη Ρωσία. Ο περιορισμός των διαχωριστικών εμποδίων με τη Ρωσία είναι ευρωπαϊκή (και τσεχική) προτεραιότητα. Οι ανταλλαγές σπουδαστών, πανεπιστημιακών και δημοσιογράφων μπορούν να συμβάλουν στο εκατέρωθεν πλησίασμα λαών και κοινωνιών.

9. Πιστωτική κρίση. Είναι προφανές ότι οι εθνοκεντρικές προσπάθειες αντιμετώπισης μιας παγκόσμιας κρίσης τέτοιων διαστάσεων δεν έχουν ελπίδες. Πρωτίστως η Ευρωπαϊκή Ένωση οφείλει να προχωρήσει άμεσα στη θέσπιση νέων μηχανισμών εποπτείας των χρηματοοικονομικών παραγόντων της αγοράς...» *(Ν. Φραγκάκης, «Η ΕΕ, από τη γαλλική στην τσεχική προεδρία», ΤΟ ΒΗΜΑ, 13/1/2009)*

ΞΕΝΟΣ ΤΥΠΟΣ

Αγγλικός τύπος

Μεγάλη αναφορά γίνεται από τον αγγλικό τύπο στην Τσεχική Προεδρία της Ε.Ε. Επισημαίνεται ότι στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος της Τσεχικής Προεδρίας, είναι η ένταξη των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων στην Ε.Ε. Όσον αφορά στο συγκεκριμένο θέμα, προγραμματίζεται ειδική σύνοδος των υπουργών Εξωτερικών των «27». Ειδικά για την Κροατία και την Τουρκία η Πράγα επιθυμεί να ανοίξει περισσότερα κεφάλαια των ενταξιακών τους διαπραγματεύσεων στο τρέχον εξάμηνο. Σε ό,τι αφορά την Τουρκία, ο υπουργός Εξωτερικών της Τσεχίας, Karel Schwarzenberg τάχθηκε υπέρ της μελλοντικής

ένταξής της στην Ε.Ε. και κατήγγειλε τις προκαταλήψεις, όπως δήλωσε, των δυτικοευρωπαϊκών κρατών έναντι της Άγκυρας. Επιπλέον, ζήτησε περαιτέρω προσέγγιση της Ε.Ε. με τη Σερβία και επεσήμανε χαρακτηριστικά πως, εξαιτίας ενός εγκληματία, δεν μπορεί να κρατείται σε ομηρία μια ολόκληρη χώρα.

Τονίζεται στα δημοσιεύματα του αγγλικού τύπου ότι στο επίκεντρο της Τσεχικής Προεδρίας πρόκειται να βρεθεί και η «Ανατολική Σύμπραξη» με τη μορφή «27 και 6», ανάμεσα στην Ε.Ε. και έξι ανατολικοευρωπαϊκών χωρών (Λευκορωσία, Γεωργία, Ουκρανία, Μολδαβία, Αζερμπαϊτζάν και Αρμενία). Στόχος αυτής της «Ανατολικής Σύμπραξης», που θεωρείται ως η απάντηση στην ίδρυση της Ένωσης για τη Μεσόγειο που είχε προωθήσει η Γαλλία, θα είναι, μεταξύ άλλων και η συμβολή της Ε.Ε. στην προώθηση των δημοκρατικών μεταρρυθμίσεων στις χώρες αυτές. Αναφορά στον αγγλικό τύπο, γίνεται στο ότι η Τσεχική Προεδρία προτίθεται να καλέσει το νέο πρόεδρο των ΗΠΑ Barak Obama στη Σύνοδο Κορυφής (2/4/2009) στην Πράγα, μία ημέρα πριν τη Σύνοδο Κορυφής του NATO.

Τα δημοσιεύματα του αγγλικού τύπου αναφέρονται επίσης, στην παγκόσμια οικονομική κρίση η οποία, μεταξύ άλλων, έχει ως συνέπεια τον κλονισμό της εμπιστοσύνης των Βρετανών πολιτών στους οικονομικούς θεσμούς. Σύμφωνα με αφιέρωμα στην εφημερίδα The Guardian, βάσει των αποτελεσμάτων μιας δημοσκοπήσης οι Βρετανοί δείχνουν να εμπιστεύονται λιγότερο από τους πολίτες άλλων χωρών τις τράπεζες, το χρηματιστήριο και την οικονομική διαχείριση της κυβέρνησής τους.

Οι Βρυξέλλες οφείλουν να διαμηνύσουν προς τη Μόσχα ότι τυχόν επιδείνωση του προβλήματος θα βλάψει ευθέως τις σχέσεις Ε. Ε. – Ρωσίας. Η Gazprom, ο ρωσικός κρατικός κολοσσός, έχει το πάνω χέρι στις διαπραγματεύσεις. Από την άλλη πλευρά, η Ρωσία εξαρτάται από τα χρήματα που πληρώνει η Ε. Ε. κατά τον ίδιο τρόπο που η Ε. Ε. εξαρτάται από το φυσικό αέριο. Οι τιμές του φυσικού αερίου αναμένεται να πέσουν ακόμη περισσότερο εντός του 2009, ακολουθώντας τις τιμές του πετρελαίου, τη στιγμή που ο ρωσικός κολοσσός δυσκολεύεται να συγκεντρώσει χρήματα για τα μεγάλα επενδυτικά σχέδιά του. Καταλήγουν τα δημοσιεύματα του αγγλικού τύπου ότι το μέλλον της εταιρείας, επομένως, εξαρτάται από τη στενή συνεργασία Ρωσίας – Ε.Ε.

ΠΗΓΕΣ

- Barber T, "Blair appears as choice to be EU president", Financial Times, 12/1/2009
- Marsh D, "France, Germany and fissures in the eurozone", Financial Times, 11/1/2009
- Strauss D, "Bagis to lead Turkey EU bid", Financial Times, 10/1/2009
- Bentley D, "New banking bail-out 'will boost lending'", The Independent, 19/1/2009
- Savage M, "Hoon accused of ignoring public with 'unpopular' Heathrow plans", The Independent, 17/1/2009
- "Britain's economy does not need an expanded Heathrow", The Independent, 16/1/2009
- Gow D, "ECB cuts eurozone interest rate to 2%", The Quartian, 15/1/2009
- Castle S, "Czech Republic chooses a bit of provocation to herald its EU presidency", International Herald Tribune, 11/1/2009
- "Energy pushes Turkey and EU closer", International Herald Tribune, 19/1/2009
- Winfrey M, "Czechs take EU helm as economy and Mideast crises loom", International Herald Tribune, 1/1/2009

Γαλλικός τύπος

Σύμφωνα με τον Γαλλικό τύπο, το έργο της Τσεχικής Προεδρίας αναμένεται να είναι δύσκολο για τον πρωθυπουργό Mirek Topolaneck, ο οποίος θα βρεθεί αντιμέτωπος με τις συγκρούσεις στη Γάζα, την ενεργειακή κρίση μεταξύ Ρωσίας και Ουκρανίας, καθώς και με τον Τσέχο Πρόεδρο Vaclav Klaus, τον «αντιφρονούντα» Ευρωπαίο. Θα πρέπει επίσης να αντιμετωπίσει τον απερχόμενο Πρόεδρο, Nicolas Sarkozy, ο οποίος δεν απομακρύνεται από την Ευρωπαϊκή σκηνή.

Επιπλέον, γίνεται αναφορά στο Συμβούλιο των υπουργών εξωτερικών της Ε.Ε. που συνεδρίασε στις 26/1/2009 στις Βρυξέλλες για να συζητήσει ένα ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για τη Μέση Ανατολή. Η Γαλλία άρχισε να επικαλείται ένα διακριτικό άνοιγμα προς την κατεύθυνση του Ισλαμικού κινήματος. Η ιδέα είναι να ενθαρρυνθεί η Χαμάς να υιοθετήσει εποικοδομητική στάση που θα επέτρεπε μια διαπαλαιστινιακή διαδικασία συμφιλίωσης, επιθυμητή από τους Ευρωπαίους. Η Ε.Ε. θα κάνει έκκληση για σχηματισμό παλαιστινιακής κυβέρνησης συναίνεσης, με την υποστήριξη τόσο της Φατάχ όσο και της Χαμάς. Επισημαίνεται ότι η έναρξη διαλόγου με την Χαμάς, η οποία συμπεριλαμβάνεται στην ευρωπαϊκή λίστα των τρομοκρατικών οργανώσεων, εξακολουθεί να αποτελεί θέμα ταμπού στην Ε.Ε.

Σύμφωνα με το Γαλλικό τύπο, η Τσεχική Δημοκρατία έχει τη φήμη του ευρωσκεπτικιστή. Είναι λιγότερο λόγω του λαού της και περισσότερο λόγω των ηγετών της, και κυρίως λόγω του χαρακτήρα του Προέδρου Vaclav Klaus, ο οποίος, συνταγματικά, δεν κατέχει ουσιαστική πολιτική εξουσία, αλλά έχει λαϊκή απήχηση. Ο Mirek Topolaneck, που ανήκει στο στρατόπεδο των ευρωσκεπτικιστικών, τηρεί, τελικά, μια ρεαλιστική στάση.

Τα δημοσιεύματα του Γαλλικού τύπου ασχολούνται και με το ευρώ, αναφέροντας ότι οι χρηματοπιστωτικές αγορές ανησυχούν και τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα δεν μπορούν πλέον να ξεφύγουν. Ωστόσο, οι ηγέτες διατηρούν τις αντιρρήσεις τους. Ο Jean-Claude Trichet, Πρόεδρος κρίνει ως «αβάσιμους» τους φόβους του κατακερματισμού ενώ ο Joaquin Almunia, Επίτροπος Οικονομικών Υποθέσεων, «δεν πιστεύει σε κάτι τέτοιο». Επισημαίνεται ότι έρχεται η ώρα για λύσεις, οι οποίες υπάρχουν, έστω και εάν είναι πολιτικά ευαίσθητες.

- Van Renterghem M., «Les Tchèques présideront l'UE "sans complexe d'infériorité » Le Monde, 1/1/2009
- Nougayrède N. & Ricard P., « Proche-Orient : Paris pousse l'Europe à avoir une attitude plus souple avec le Hamas », LE MONDE, 1/1/2009
- Jaigu C. & Jeudy B., "Sarkozy donne le coup d'envoi des européennes", Le Figaro, 23/01/2009
- "Prague prend les commandes de l'UE sous l'œil de Paris», Le Monde, 1/1/2009

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ, ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ Ε.Ε.

(Για λογαριασμό του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών).

Επιλογή από ευρύτερο κείμενο που παραδόθηκε το Δεκέμβριο 2008 κ' τριμηνιαίο δελτίο). Την ομάδα έργου συντονίζει ο Νίκος Κουτσιαράς.

«Η απασχόληση στην Ευρώπη 2008»⁵, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Οκτώβριος 2008

Το 2007, ο μέσος ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης, στην ΕΕ, προσέγγισε το 2,9%, έναντι 3,1%, το 2006. Η αύξηση της τιμής της ενέργειας και η χρηματοοικονομική κρίση, επηρέασαν αρνητικά το ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης, στο τέλος του έτους.

Η απασχόληση στην ΕΕ αυξήθηκε κατά 1,6%, το 2007, όσο και το 2006. Η αύξηση της απασχόλησης οφείλεται στην ταχεία οικονομική ανάπτυξη το δεύτερο τρίμηνο του 2007, τις θετικές επιπτώσεις στα νέα κράτη-μέλη από την ένταξή τους στην ΕΕ και τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που προώθησαν ορισμένα κράτη-μέλη. Η απασχόληση αυξήθηκε σε όλα τα κράτη μέλη, εκτός της Ουγγαρίας, στην οποία μειώθηκε οριακά. Εξαιτίας των οικονομικών διαταραχών, η απασχόληση αναμένεται να επιβραδυνθεί το 2008 και το 2009.

Το 2007, το μέσο ποσοστό απασχόλησης στην ΕΕ αυξήθηκε σε 65,4%, από 64,5% τον προηγούμενο χρόνο, αλλά παραμένει κατώτερο του στόχου της Λισαβόνας. Το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών προσέγγισε το 58,3% και των ηλικιωμένων το 44,7%, υπολείπονται, δηλαδή, των στόχων της Λισαβόνας. Οι αποκλίσεις στα ποσοστά απασχόλησης μεταξύ των κρατών-μελών παραμένουν σημαντικές. Η συνολική απασχόληση προσεγγίζει το 70%, μόλις, σε επτά κράτη-μέλη. Στην **Ελλάδα**, το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών παραμένει 10 ποσοστιαίες μονάδες κάτω από το στόχο της Λισαβόνας, ενώ ο στόχος του 50% για την απασχόληση των ηλικιωμένων έχει επιτευχθεί μόνο από 12 κράτη-μέλη.

Το 2007, το ποσοστό του συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό προσέγγισε το 70,5%, ενώ το 2000 ήταν 68,5%. Ωστόσο, παραμένουν σημαντικές οι αποκλίσεις ως προς τα ποσοστά συμμετοχής μεταξύ των δύο φύλων, ενώ η **Ελλάδα**, η Ιταλία, και η Μάλτα αποτελούν μια ομάδα χωρών, στις οποίες οι αποκλίσεις αυτές είναι οι μεγαλύτερες στην ΕΕ-27.

Σημαντικές είναι και οι αποκλίσεις στα ποσοστά ανεργίας, μεταξύ των κρατών-μελών. Ένα από τα οξύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ευρωπαϊκές χώρες είναι η υψηλή ανεργία των νέων, με την **Ελλάδα**, τη Ρουμανία, την Ιταλία, τη Σλοβακία και την Πολωνία να αντιμετωπίζουν το σημαντικότερο πρόβλημα.

Στην Ολλανδία, το ποσοστό ανεργίας είναι 3,2%, ενώ στην Σλοβακία 11,1%. Επίσης, αποκλίνουν, σημαντικά, και οι ρυθμοί αύξησης της παραγωγικότητας μεταξύ των κρατών μελών. Για παράδειγμα, στη Δανία, την Ιταλία, το Λουξεμβούργο και τη Σουηδία, η παραγωγικότητα αυξήθηκε έως 0,5%, ενώ στα περισσότερα νέα κράτη μέλη ο ρυθμός αύξησης της παραγωγικότητας της εργασίας κυμάνθηκε κοντά στο 0,5%. Η ΕΕ, προκειμένου να επιτύχει τους οικονομικούς και κοινωνικούς της στόχους, θα πρέπει να δώσει μεγαλύτερη έμφαση σε πολιτικές τόνωσης της παραγωγικότητας και της

απασχόλησης. Βραχυχρόνια, μπορεί να υπάρξει αντίστροφη σχέση μεταξύ απασχόλησης και παραγωγικότητας (ενώ μακροχρόνια δεν φαίνεται να ισχύει η αντιθετική σχέση). Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στις αγορές εργασίας, στις αγορές προϊόντων-υπηρεσιών και στις χρηματαγορές, καθώς και το σταθερό μακροοικονομικό περιβάλλον μειώνουν την ένταση αυτής της αντιθετικής σχέσης.

Στην έκθεση γίνεται ειδική αναφορά στις συνέπειες της εισροής μεταναστών από τρίτες χώρες στην απασχόληση. Οι εισροές μεταναστών βελτιώνουν τη λειτουργία της αγοράς εργασίας, συμβάλλοντας στην αντιμετώπιση προβλημάτων, όπως οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού, προσόντων, αλλά της γήρανσης του πληθυσμού. Εντούτοις, οι πρόσφατες *εμπειρίες* των κρατών-μελών σχετικά με τη μετανάστευση από τρίτες χώρες είναι πολύ διαφορετικές. Οι εισροές μεταναστών έχουν επηρεάσει θετικά την αύξηση της απασχόλησης και την ανάπτυξη στην ΕΕ, ενώ παράλληλα οι επιπτώσεις στους μισθούς είναι περιορισμένες. Η σχέση των μεταναστών και του εγχώριου εργατικού δυναμικού είναι συμπληρωματική και όχι υποκατάστασης. Στα περισσότερα κράτη-μέλη, το μερίδιο των μεταναστών στο εργατικό δυναμικό είναι υψηλότερο από το μερίδιο στο συνολικό πληθυσμό, ιδιαίτερα στην Ελλάδα, την Κύπρο, την Ιταλία, την Πορτογαλία και την Ισπανία.

Η καλύτερη ενσωμάτωση των μεταναστών στις εγχώριες αγορές εργασίας αποτελεί το *κλειδί* για την επιτυχή τους ολοκλήρωση στις κοινωνίες υποδοχής τους. Σε πολλές χώρες, η απασχόληση των μεταναστών είναι χαμηλότερη από αυτή του εγχώριου εργατικού δυναμικού, ενώ πολλές φορές απασχολούνται σε θέσεις εργασίας, η κάλυψη των οποίων απαιτεί χαμηλότερα προσόντα. Στις περισσότερες χώρες το ποσοστό απασχόλησης των, νεοεισερχόμενων στη χώρα, μεταναστών είναι χαμηλότερο από αυτό των μεταναστών που έχουν εισέλθει νωρίτερα στη χώρα, εκτός από την Κύπρο, την **Ελλάδα**, την Ουγγαρία, τη Λετονία, την Πολωνία, την Πορτογαλία, την Ισπανία και το ΗΒ. Αυτό σημαίνει ότι στις χώρες αυτές η ενσωμάτωση των μεταναστών στην αγορά εργασίας είναι ταχύτερη και αποτελεσματικότερη.

Στις περισσότερες χώρες, επίσης, οι μετανάστες από τρίτες χώρες αντιμετωπίζουν οξύτερο πρόβλημα μακροχρόνιας ανεργίας σε σχέση με τους μετανάστες που προέρχονται από τις άλλες χώρες της ΕΕ. Ωστόσο, στην **Ελλάδα**, οι μετανάστες από τρίτες χώρες δεν φαίνεται να αντιμετωπίζουν οξύτερο πρόβλημα μακροχρόνιας ανεργίας, σε σχέση με τους μετανάστες που προέρχονται από άλλες χώρες της Ένωσης. Σημαντικές είναι και οι διαφορές, μεταξύ των χωρών της ΕΕ, ως προς την τομεακή των μεταναστών από τρίτες χώρες. Για παράδειγμα, το 32% αυτών των μεταναστών απασχολείται στην **Ελλάδα** στον τομέα των κατασκευών, ενώ στη Σουηδία το αντίστοιχο ποσοστό είναι 2%.

Οι οικονομικές επιπτώσεις των τελευταίων διευρύνσεων στην κινητικότητα της εργασίας, στο εσωτερικό της ΕΕ, είναι σε γενικές γραμμές θετικές. Το μερίδιο του πληθυσμού, που κατάγεται από τις χώρες της ΕΕ-10 και έχει εγκατασταθεί στην ΕΕ-15 έχει αυξηθεί από 0,2% σε 0,5%, την περίοδο 2003-2007. Όμως, οι αρχικές προβλέψεις σχετικά με τις επιπτώσεις των τελευταίων διευρύνσεων στην κινητικότητα της εργασίας ήταν πιο φιλόδοξες, ενώ η σύγκλιση του εισοδήματος και της απασχόλησης μεταξύ χωρών της ΕΕ-10 και ΕΕ-15, αναμένεται να μειώσει τις ροές της εργασίας. Η Ιρλανδία, το ΗΒ, η Αυστρία και η Γερμανία είναι οι κυριότερες χώρες υποδοχής εργαζομένων, οι οποίοι προέρχονται από την ΕΕ-10.

⁵ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=al&catId=89&newsId=415>

Στόχος της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής Απασχόλησης είναι όχι μόνο η αύξηση της απασχόλησης, αλλά και η βελτίωση των θέσεων απασχόλησης. Παράγοντες που επηρεάζουν την ποιότητα των θέσεων απασχόλησης είναι η κοινωνικο-οικονομική ασφάλεια (socio-economic security), η οποία εξαρτάται από την κατανομή των μισθών, η πρόσβαση του εργατικού δυναμικού σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, οι συνθήκες εργασίας και ο συνδυασμός επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής.

Οι χώρες της ΕΕ-27 μπορούν να ταξινομηθούν στις ακόλουθες κατηγορίες, σύμφωνα με την ποιότητα της εργασίας:

1. Στις *σκανδιναβικές*, οι οποίες συνδυάζουν υψηλούς μισθούς, ευνοϊκές συνθήκες εργασίας, υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης και κατάρτισης και υψηλή επαγγελματική ικανοποίηση.
2. Στις *ηπειρωτικές*, στις οποίες ο μέσος όρος των εν λόγω μεταβλητών είναι όμοιος με αυτόν το μέσο όρο της ΕΕ.
3. Στις *νότιες* (στις οποίες περιλαμβάνεται και η **Ελλάδα**), οι οποίες συνδυάζουν σχετικά χαμηλή συμμετοχή στο σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης, χαμηλούς μισθούς, δυσμενείς συνθήκες εργασίας και μεγάλες διαφορές στα ποσοστά απασχόλησης μεταξύ των δύο φύλων.
3. Στα *νέα κράτη μέλη*, στα οποία οι μισθοί είναι χαμηλοί, οι συνθήκες εργασίας δυσμενείς και μικρές αποκλίσεις στα ποσοστά απασχόλησης μεταξύ των δύο φύλων.

Πίνακας 1:

Η Εξέλιξη των Βασικότερων Μακροοικονομικών Μεταβλητών στην Ελλάδα (Ετήσια Ποσοστιαία Μεταβολή)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΑΕΠ	3,6	3,4	3,4	4,5	4,5	3,9	5,0	4,6	3,8	4,2	4,0	3,4	3,3
ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	;	;	;	;	4,2	1,9	3,1	3,7	2,3	1,7	2,7	2,2	2,2
ΜΕΣΟΣ ΕΤΗΣΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	0,1	-1,1	0,3	0,6	0,0	-0,5	-0,4	-1,1	0,3	3,0	1,1	-0,5	-0,5
ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	5,4	4,5	2,1	2,9	3,7	3,9	3,4	3,0	3,5	3,3	3,0	3,7	3,6
ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΟ ΜΟΝΑΔΙΑΙΟ ΚΟΣΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	9,1	6,1	3,0	1,3	2,5	6,0	2,4	1,8	3,7	4,6	4,3	5,1	4,5
ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΜΟΝΑΔΙΑΙΟ ΚΟΣΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	2,2	0,8	0,0	-4,2	-0,2	2,2	-1,0	-1,6	0,5	1,1	1,4	1,5	0,9

Πίνακας 2:

Οι Βασικοί Δείκτες της Αγοράς Εργασίας στην Ελλάδα

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (% ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ 15-64 ΕΤΩΝ)	55,1	56,0	55,9	56,5	56,3	57,5	58,7	59,4	60,1	61,0	61,4
ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ (% ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ)	;	;	;	39,0	38,0	37,3	37,3	35,1	35,1	34,9	34,8
ΜΕΡΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ (% ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ)	4,8	5,6	5,8	4,5	4,0	4,4	4,3	4,6	5,0	5,7	5,6
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΟΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ (% ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ)	10,3	12,5	12,6	13,5	13,2	11,7	11,2	11,9	11,8	10,7	10,9
ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	61,3	63,2	63,8	63,8	63,3	64,2	65,2	66,5	66,8	67,0	67,0

ΣΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ (% ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ 15-64 ΕΤΩΝ)											
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ (% ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ)	9,8	10,8	12,0	11,2	10,7	10,3	9,7	10,5	9,8	8,9	8,3
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΝΕΩΝ (% ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ 15-24 ΕΤΩΝ)	30,8	29,9	31,5	29,1	28,0	26,8	26,8	26,9	26,0	25,2	22,9
ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑ ΑΝΕΡΓΙΑ (% ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ)	5,3	5,8	6,5	6,1	5,5	5,3	5,3	5,6	5,1	4,8	4,1

ΤΥΠΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ

- Βερέμης Θ., «Πρώτα αξιολόγηση και μετά οι νέοι στόχοι», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 18/1/2009
- Ιωακειμίδης Π.Κ., «Η Ελλάδα στην προεδρία του ΟΑΣΕ», Τα Νέα, 16/01/2009
- Ιωακειμίδης Π.Κ., «Με Σαρκοζί ή με θεσμούς;», Τα Νέα, 02/01/2009
- Κουλουμπής Θ., «Θα μας λύσει τα προβλήματα ο Ομπάμα;», Καθημερινή, 18/01/2009
- Κουλουμπής Θ., «Οικονομική κρίση και Ομπάμα θα σημαδέψουν το 2009», Αυγή, 04/01/2009
- Μαραβέγιας Ν., «Ποια Ευρώπη θέλουμε», Κοινωνία Πολιτών τ. 14, 27/12/2008
- Τσουκάλης Λ., «Οι τρεις Ευρωπαίοι πίθηκοι και ο πόλεμος στη Γάζα», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 18/1/2009

ΞΕΝΟΣ

- "Britain's economy does not need an expanded Heathrow", The Independent, 16/1/2009
- "Dependence on Russian energy places Europe at risk", 7/1/2009, The Independent
- "Dependence on Russian energy places Europe at risk", The Independent, 7/1/2009
- "Energy pushes Turkey and EU closer", International Herald Tribune, 19/1/2009
- "EU pledges humanitarian aid for Gaza", The Independent, 4/1/2009
- "EU to host talks with Israel, Palestinians", International Herald Tribune 19/1/2009
- "Gas crisis has to power EU reforms", Financial Times, 11/1/2009
- "Germany starts to look stimulating", Financial Times, 12/1/2009
- "New Kosovo force takes up security duties", International Herald Tribune, 21/1/2009
- "Reinventing the European left", Financial Times, 5/1/2009
- "Russia gas disruption bites in Europe", The Independent, 6/1/2009
- "Settle the Ukraine gas dispute", Financial Times, 6/1/2009
- "UK economy shrinks 1.5% in final quarter", Financial Times, 23/1/2009
- "UN Climate Conference: The countdown to Copenhagen", The Independent, 9/1/2009
- Abullaeen N., "Blackout fear for EU as gas row escalates", The Independent, 2/1/2009
- Arnott S., "EU mobilises over gas supply crunch as Ukraine accuses Russia of "manipulation"", The Independent, 6/1/2009
- Atkins R., "ECB seeks wider policing role", Financial Times, 4/1/2009
- Barber T., "EU intensifies efforts to solve energy wrangle", Financial Times, 6/1/2009
- Barber T., "Europe's defiant party pooper", Financial Times, 9/1/2009
- Barber T., "Klaus calls for easing of rules", Financial Times, 7/1/2009
- Barber T., Clover C., Olearchyl R., "EU calls crisis talks as flow of gas stops", Financial Times, 8/1/2009
- Bentley D., "New banking bail-out 'will boost lending'", The Independent, 19/1/2009
- Betts P., "Ukraine gas dispute could be doing Europe a favour", Financial Times, 8/1/2009

- Brady B, "Weak pound adds more than £3bn to Britain's EU bill", The Independent, 4/1/2009
- Castle S, "Czech Republic chooses a bit of provocation to herald its EU presidency", International Herald Tribune, 11/1/2009
- Castle S, "EU's butter mountain is back", International Herald Tribune, 22/1/2009
- Castle S, "EU's divisions show as it embraces Obama era", International Herald Tribune, 21/1/2009
- Castle S, Bennhold K, "EU seeks truce — and a bigger role", International Herald Tribune, 4/1/2009
- Castle S, Jolly D, "EU's prestige at risk in continuing gas crisis", International Herald Tribune, 15/1/2009
- Cienki J, Escritt T, Wagstyl S, "Europe's 'Detroit' runs into rough terrain", Financial Times, 4/1/2009
- *Financial Times*, 23/1/2009
- Gorst I, Olearchyk R, "Russia and Ukraine vie for European banking", Financial Times, 3/01/2009
- Gorst I, Olearchyk R, Tait N, "Eurozone companies slash jobs as recession bites", "Monitors begin work at main pipeline junctions", Financial Times, 12/1/2009
- Kissinger H., "The world must forge a new order or retreat to chaos", The Independent, 20/1/2009
- Klaus V, "Do not tie the markets-free them", Financial Times, 7/1/2009
- Lichfield J, "2009 is the year when the EU awakes", The Independent, 3/1/2009
- Lichfield J, "Roquefort war rages across the Atlantic", The Independent, 17/1/2009
- Lichfield J, "Sarkozy: The new Napoleon?", The Independent, 22/1/2009
- Lyall S., "EU fails to laugh at artist's joke", International Herald Tribune, 15/1/2009
- Marsh D, "France, Germany and fissures in the eurozone", Financial Times, 11/1/2009
- O'Grady S, "Euro slides as inflation falls to two-year low", The Independent, 6/1/2009
- Pagano M, "Europe will not allow a modern Greek tragedy", The Independent, 18/1/2009
- Penketh A, "EU ceasefire campaign marred by internal discord" The Independent, 18/1/2009
- Savage M, "Hoon accused of ignoring public with 'unpopular' Heathrow plans", The Independent, 17/1/2009
- Strauss D, "Bagis to lead Turkey EU bid", Financial Times, 10/1/2009
- Tait N, Pignal S, "EU redoubles efforts to restore flow of gas", Financial Times, 9/1/2009
- Tait N, Pignal S, "International monitors arrive in Ukraine", Financial Times, 10/1/2009
- Taylor P, "EU policymakers sour on Ukraine and Georgia", The Independent, 14/1/2009
- Winfrey M, "Czechs take EU helm as economy and Mideast crises loom", International Herald Tribune, 1/1/2009

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

Chr. Diamantopoulos, "The Efficiency Concept In Public Policy",
Papazisis Publishers, Athens, 2007.

A. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ

- Argomaniz J., "When the EU is the 'Norm-taker': The Passenger Name Records Agreement and the EU's Internalization of US Border Security Norms", Journal of European Integration, Volume 31 Issue 1, 2009

- Aspinwall M., "NAFTA-ization: Regionalization and Domestic Political Adjustment in the North American Economic Area", Journal of Common Market Studies, Volume 47 Issue 1, January 2009.
- Bénassy-Quéré A., Turkisch E., Journal of Common Market Studies, "The ECB Governing Council in an Enlarged Euro Area", Volume 47 Issue 1, January 2009.
- Clift B., "The Second Time as Farce? The EU Takeover Directive, the Clash of Capitalisms and the Hamstrung Harmonization of European (and French) Corporate Governance", Journal of Common Market Studies, Volume 47 Issue 1, January 2009.
- Di Puccio L., "The Externalization of JHA Policies in Georgia: Partner or Hotbed of Threats?", Journal of European Integration, Volume 31 Issue 1, 2009
- Dullien S., & Schwarzer D., "Bringing Macroeconomics into the EU Budget Debate: Why and How?", Journal of Common Market Studies, Volume 47 Issue 1, January 2009.
- Jakobsen P. V., "Small States, Big Influence: The Overlooked Nordic Influence on the Civilian ESDP", Journal of Common Market Studies, Volume 47 Issue 1, January 2009.
- Kautto P., "Nokia as an Environmental Policy Actor: Evolution of Collaborative Corporate Political Activity in a Multinational Company", Journal of Common Market Studies, Volume 47 Issue 1, January 2009.
- Lavenex S. & Wichmann N., "The External Governance of EU Internal Security", Journal of European Integration, Volume 31 Issue 1 2009. Abstract: This paper argues that the European Union's attempts to externalize JHA policies and turn neighbouring countries into partners contributing to its internal security are hampered by numerous factors, including its obvious ambivalence towards these countries. The limitations of pursuing internal security objectives through a 'soft' partnership approach are particularly visible in the South Caucasus. The paper examines the EU's policies in Georgia and finds that they lack strategic vision and coherence. EU activity in Georgia illustrates three major challenges to the export of JHA policies in the neighbourhood: (1) the form of relations between the EU and its supposed partners ('modes of governance'); (2) the EU's policies vs. local expectations; and (3) the contradictions in the EU's objectives (democracy vs. efficiency).
- Mounier G., "Civilian Crisis Management and the External Dimension of JHA: Inceptive, Functional and Institutional Similarities", Journal of European Integration, Volume 31 Issue 1 2009. Abstract: The fragmented European competences in the field of security policy appear increasingly at odds in a context of cross-border and transnational security threats. Discrepancies have initiated a process of adaptation, in particular with regard to external and internal security policies. This article investigates these developments and underlines the growing similarities arising between the European Union civilian crisis management activities and the external dimension of Justice and Home Affairs (JHA). After examining the factors which led to their inception, as well as the respective institutional discourses supporting both fields, the article emphasizes the fact that civilian crisis management and the JHA external dimension not only share 'functional similarities' but also a common 'functional frame'; that of protecting the EU's internal security regime. The sociological institutionalist framework adopted reveals the mechanisms through which the rapprochement is taking place, for example by systematic

recourse to security sector activities, and the proactive role played by European institutions and the various security actors - police officers, judges and border guards.

- Pawlak P., "The External Dimension of the Area of Freedom, Security and Justice: Hijacker or Hostage of Cross-pillarization?", Journal of European Integration, Volume 31 Issue 1 2009
- Settembri P., Neuhold C., "Achieving Consensus Through Committees: Does the European Parliament Manage?", Journal of Common Market Studies, Volume 47 Issue 1, January 2009.
- Slagter T. H., "National Parliaments and the ECJ: A View from the Bundestag", Journal of Common Market Studies, Volume 47 Issue 1, January 2009.
- Smith K., "The Justice and Home Affairs Policy Universe: Some Directions for Further Research", Journal of European Integration, Volume 31 Issue 1 2009
- Trauner F., "Deconstructing the EU's Routes of Influence in Justice and Home Affairs in the Western Balkans", Journal of European Integration, Volume 31 Issue 1, 2009
- Wolff S., "The Mediterranean Dimension of EU Counter-terrorism", Journal of European Integration, Volume 31 Issue 1, 2009, Abstract: Key to the Mediterranean dimension of the European Union's internal security is the fight against terrorism, which has captivated most of European policy making in recent years. Counter-terrorism initiatives aimed at the Mediterranean region have multiplied, taking the form of technical assistance, funding and training. One striking feature of this recent evolution is the use of first pillar and second pillar instruments to achieve objectives of the EU's internal security. The development of a foreign policy dimension to the EU's counter-terrorism policy towards neighbouring countries, in particular, is one of the aspects through which the external dimension of Justice and Home Affairs (JHA) has materialized. This article proposes to investigate the input and output dimensions of the EU's counter-terrorism policy in the Mediterranean. For that purpose, an institutionalist approach casts some light on the weight of history, critical junctures, the role of cultural frame and of the persisting differences between the member states, to build up a common counter-terrorism policy. Then, turning to the second level of analysis, which investigates the 'external' actors that are the Mediterranean partners, an overview of counter-terrorism cooperation reveals that, whereas multilateral actions have blossomed, the thrust of the cooperation occurs at a bilateral level, mainly between some EU member states and some of their ex-colonial powers.

B. ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

- "Post-Summit Analysis: Dragged along by Sarko, waiting for Obama", EPC, 15/1/2009, www.epc.eu
- "Priorities and Challenges of the Czech EU Presidency- Recommendations from the TEPSA network", TEPSA Brief, December 2008, www.tepsa.be
- De Grauwe Paul, "Warning: Rating agencies may be harmful to your (financial) health", CEPS Commentaries, 27/1/2009, www.ceps.be
- Elgström, O., "Images of the EU in EPA negotiations: Angel, demon - or just human?", EIoP, 17/12/2008, eiop.or.at

- Fischer R., "European governance still technocratic? New modes of governance for food safety regulation in the European Union", EIoP, 30/12/2008, eiop.or.at
- Gnedina E. & Emerson M., "The Case for a Gas Transit Consortium in Ukraine: A Cost-Benefit Analysis", CEPS Policy Briefs, 19/1/2009, www.ceps.be
- Král D., "What can be expected from the Czech EU Presidency?", EPIN Commentaries, 12/1/2009, www.ceps.be
- Moscarola F. C., "Measuring the Sustainability of Pension Systems through a Microsimulation Model: The Case of Italy", ENEPRI Research Reports, 19/1/2009, www.ceps.be
- Nasshoven Y., "European Leadership", TEPSA Brief, January 2009, www.tepsa.be
- Srdjan Cvijic, "The new Serbia: fast forward towards the EU?", Policy Brief, EPC, 22/1/2009, www.epc.eu
- Stie A. E. "Decision-Making Void of Democratic Qualities? An Evaluation of the EU's Foreign and Security Policy", ARENA, 19/12/2008, www.arena.uio.no
- Swinnen J. F.M. & Vranken L., "Land & EU Accession: Review of the Transitional Restrictions by New Member States on the Acquisition of Agricultural Real Estate", 21/1/2009, www.ceps.be
- Γρηγοριάδης Ι., «Ευρωπαϊκή ενεργειακή ασφάλεια και αγωγοί φυσικού αερίου στη Ν.Α. Ευρώπη: ένα νέο πεδίο ελληνοτουρκικής συνεργασίας», ΕΛΙΑΜΕΠ, Κείμενο Πολιτικής No 12, Δεκέμβριος 2008, www.eliamep.gr

Γ. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΡΘΡΟΥ

N. Μαραβέγιας, «Ποια Ευρώπη θέλουμε», *Κοινωνία Πολιτών* τ. 14, 27/12/2008

Τα τελευταία χρόνια η Ευρωπαϊκή Ένωση περνά μια κρίση που ίσως δεν έχει προηγούμενο. Μετά την ευφορία της δεκαετίας του '80 με την ολοκλήρωση της ενιαίας εσωτερικής και το διπλασιασμό των πόρων για τις πολιτικές Συνοχής, καθώς και της δεκαετίας του '90, με την επιτυχή κατάληξη της πορείας προς την νομισματική ένωση, το ευρωπαϊκό εγχείρημα δείχνει να έχει χάσει το δυναμισμό και τον προσανατολισμό του.

Μερικοί υποστηρίζουν ότι η Ε.Ε. πάσχει από σοβαρή ασθένεια απώλειας προσανατολισμού που μπορεί να είναι και ανίατη. Άλλοι υποστηρίζουν ότι έχει απλώς «δυσπεψία» γιατί δεν μπορεί να αφομοιώσει τη μεγάλη διεύρυνση προς τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης ενώ μερικοί ακόμη θεωρούν ότι η απόσυρση της Συνταγματικής Συνθήκης και η υιοθέτηση της Μεταρρυθμιστικής Συνθήκης της Λισσαβόνας μπορεί να είναι σύμπτωμα της κρίσης και όχι η αιτία της.

Σχεδόν όλοι, ωστόσο, συμφωνούν ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση των 27 δεν μπορεί να είναι πλέον η Ευρώπη των 15. Και μόνο ο διπλασιασμός σχεδόν των χωρών-μελών αλλάζει το χαρακτήρα του οικοδομήματος από κάθε άποψη. Με την διεύρυνση διευρύνονται οι κάθε μορφής διαφορές: γεωγραφικές, οικονομικές, πολιτιστικές, κοινωνικές, ιδεολογικές, πολιτικές. Διευρύνεται το φάσμα των προτιμήσεων των πολιτών των Χωρών-Μελών και διασπάται η, μετά από πολλά χρόνια κοινής πορείας αίσθηση συμμετοχής σε κάποιο κοινό σχέδιο πολιτικής ενοποίησης, η οποία υπήρχε σε διαφορετικό βαθμό στις παλαιότερες Χώρες-Μέλη.

Με τη διεύρυνση διευρύνονται και τα ελλείμματα κάθε μορφής: Έλλειμμα δημοκρατικής λειτουργίας και νομιμοποίησης, έλλειμμα διαφάνειας, έλλειμμα κοινωνικής πολιτικής, έλλειμμα συνοχής, έλλειμμα κοινής στρατηγικής απέναντι στις προκλήσεις του σημερινού κόσμου.

Συνεπώς, μήπως είναι η διεύρυνση που οδήγησε στη σημερινή κρίση; Αν είναι έτσι τότε γιατί όλες σχεδόν οι παλαιότερες χώρες-μέλη συμφώνησαν τελικά να πραγματοποιηθεί η διεύρυνση. Προφανώς, η κάθε μια είχε να κερδίσει κάτι από την διεύρυνση αλλά όλες μαζί μάλλον έχασαν συνολικά.

Μήπως όμως τελικά η διεύρυνση δεν είναι παρά μόνο μια από τις αιτίες της σημερινής κατάστασης. Μήπως η βαθύτερη αιτία της κρίσης είναι η άρνηση όλων των Κρατών-Μελών, με προφανείς διαβαθμίσεις, να προχωρήσουν στην οικονομική ολοκλήρωση πέρα από την δημιουργία της εσωτερικής αγοράς και την νομισματική ένωση.

Όμως το κρίσιμο βήμα που θα άλλαζε ριζικά το ευρωπαϊκό οικοδόμημα είναι η εκχώρηση εθνικών αρμοδιοτήτων προς υπερεθνικό επίπεδο στον τομέα της δημοσιονομικής πολιτικής.

Η δημοσιονομική πολιτική δηλ. η σε ευρωπαϊκό επίπεδο είσπραξη των εσόδων και η κατανομή των δαπανών μέσω ενός κοινού ευρωπαϊκού προϋπολογισμού θα άλλαζε την ουσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και θα της έδινε χαρακτηριστικά με πολιτικής οντότητας. Οι πολίτες των Χωρών -Μελών της Ευρώπης θα ήταν και φορολογούμενοι πολίτες της Ευρώπης και επωφελούμενοι από τον Κοινό Ευρωπαϊκό Προϋπολογισμό.

Οι πολίτες της Ευρώπης θα είχαν έτσι πλέον κοινά συμφέροντα ανεξαρτήτως εθνικότητας και η πολιτική διαμάχη για την αναδιανομή μέσω φόρων-δαπανών θα προσελάμβανε πανευρωπαϊκά χαρακτηριστικά με ιδεολογικό και όχι εθνικό περιεχόμενο, όπως συμβαίνει σήμερα με τους πολίτες ενός εθνικού κράτους, οι οποίοι συνεισφέρουν και επωφελούνται από τον εθνικό προϋπολογισμό ανάλογα με το πολιτικό πρόγραμμα του κόμματος που έχει την πλειοψηφία στην εθνική Βουλή, ανεξάρτητα από την περιφέρεια που κατοικούν.

Όμως σ' αυτό το κρίσιμο βήμα δεν φαίνεται να είναι καμιά Χώρα-Μέλος διατεθειμένη να προχωρήσει. Αντίθετα, υπάρχει μια γενικευμένη αντίθεση στην αύξηση των πόρων και συνεπώς των δαπανών του Κοινοτικού Προϋπολογισμού. Αργά αλλά σταθερά οι κοινές πολιτικές που συνοδεύονται με κοινή χρηματοδότηση υποχωρούν (Κοινή Αγροτική Πολιτική) και στη θέση τους αναπτύσσονται κοινοτικές πολιτικές με εθνική χρηματοδότηση, ενώ η μέθοδος του ανοικτού συντονισμού για την εφαρμογή διαφόρων πολιτικών γενικεύεται (κοινωνική πολιτική, εκπαιδευτική πολιτική κλπ)

Βέβαια, η εκχώρηση εθνικών αρμοδιοτήτων προς το ευρωπαϊκό επίπεδο στο δημοσιονομικό τομέα (φόροι-δαπάνες-αναδιανομή) είναι εξαιρετικά δύσκολη υπόθεση διότι η άσκηση της δημοσιονομικής πολιτικής αποτελεί τον όρο ύπαρξης ενός εθνικού κράτους. Φαίνεται ότι είναι ακόμη δυσκολότερη και από την εκχώρηση εθνικών αρμοδιοτήτων στον τομέα της νομισματικής πολιτικής. Όμως, χωρίς αυτό το βήμα κάθε συζήτηση για παραπέρα εμβάθυνση της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης είναι χωρίς περιεχόμενο.

Όσο δεν προχωρούν τα Κράτη-Μέλη σε τέτοιου είδους εγχείρημα έστω και σταδιακά, η αίσθηση της κρίσης θα είναι παρούσα γιατί οι Ευρωπαίοι πολίτες νοιώθουν ότι ένα μεγάλο μέρος της καθημερινής ζωής και δράσης τους ρυθμίζεται σε ευρωπαϊκό

επίπεδο χωρίς όμως αυτό να συνοδεύεται από τη δυνατότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης να παρέμβει με την αναγκαία χρηματοδότηση.

Θα μπορούσε να διακρίνει κανείς μια απόσταση μεταξύ της ρύθμισης σε ευρωπαϊκό επίπεδο και της χρηματοδότησης σε εθνικό επίπεδο. Μ' άλλα λόγια είναι αντιφατικό να υιοθετούνται οι στόχοι μιας κοινής πολιτικής από όλα τα Κράτη-μέλη αλλά η χρηματοδότηση για την επίτευξη των στόχων αυτών να εξαρτάται από τον εθνικό προϋπολογισμό κάθε κράτους-μέλους. Το μεγαλύτερο μέρος των ελλειμμάτων που υποσκάπτουν την Ευρωπαϊκή Ένωση στα μάτια των ευρωπαίων πολιτών οφείλεται σ' αυτή την αντίφαση μεταξύ ευρωπαϊκών στοχεύσεων και της ευρωπαϊκής χρηματοδοτικής αδυναμίας να υποστηριχθούν αυτές οι στοχεύσεις με χαρακτηριστικό παράδειγμα την αντιμετώπιση της ανεργίας και γενικότερα την άσκηση κοινωνικής πολιτικής, όπως αυτές διακηρύχθηκαν με την Στρατηγική της Λισαβόνας.

Ακόμη και το έλλειμμα δημοκρατικής λειτουργίας και νομιμοποίησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την έννοια της λήψης αποφάσεων από όργανα χωρίς άμεση δημοκρατική εντολή και χωρίς λογοδοσία, θα μπορούσε να μειωθεί αν τα συμφέροντα των κοινωνικών ομάδων συγκροτούνταν σε ευρωπαϊκό και όχι εθνικό επίπεδο λόγω της κοινής ευρωπαϊκής δημοσιονομικής πολιτικής και οδηγούσαν σε πραγματικά ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα με σαφείς ιδεολογικές αντιπαραθέσεις και τελικά σε ευρωπαϊκή κυβέρνηση που θα στηριζόταν στην εκάστοτε πολιτική πλειοψηφία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Όσον αφορά στη διαμόρφωση μιας Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής σε ευρωπαϊκό επίπεδο, που θα μπορούσε να ασκηθεί στηριζόμενη σε μια κοινή αμυντική πολιτική και σε ευρωπαϊκές ένοπλες δυνάμεις, και εδώ απαιτείται εκχώρηση των εθνικών αρμοδιοτήτων στον τομέα της εθνικής ασφάλειας και κυριαρχίας ο οποίος επίσης αποτελεί θεμελιακό στοιχείο της κρατικής υπόστασης ενός έθνους, όπως και ο δημοσιονομικός τομέας (είσπραξη φόρων και κατανομή των δαπανών).

Μήπως, σ' αυτούς τους δύο τομείς δεν μπορεί να περιμένει κανείς καμιά υποχώρηση του εθνικού Κράτους; Μήπως η Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση έχει φθάσει τα όριά της στη σημερινή ιστορική φάση; Μήπως, τελικά η κρίση που διαπιστώνεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ουσιαστικά μια σειρά άλυτων αντιφάσεων μεταξύ της ανάγκης για κοινές πολιτικές σε ευρωπαϊκό επίπεδο στο σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο οικονομικό σύστημα και της αδυναμίας εφαρμογής αυτών των ευρωπαϊκών πολιτικών επειδή τα εθνικά κράτη αρνούνται να «παραδώσουν» τα τελευταία οχυρά της κρατικής τους υπόστασης;

Το ζήτημα συνεπώς δεν είναι ποια Ευρώπη θέλουμε αλλά ποια Ευρώπη είναι ιστορικά εφικτή στη σημερινή πραγματικότητα. Βεβαίως, η μελλοντική εξέλιξη είναι άδηλη. Κανείς δεν μπορούσε να φανταστεί το 1940 ότι 60 χρόνια αργότερα η Γερμανία και η Γαλλία θα είχαν κοινό νόμισμα.

Δ. ΒΗΜΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Αλ. Αλεξανδροπούλου*

«ΕΕ και Προστασία του Περιβάλλοντος στην Ελλάδα»

Η ενσωμάτωση και η εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας αποτέλεσε καθοριστικό παράγοντα για τη δημιουργία εσωτερικού δικαίου περιβάλλοντος τόσο για την Ελλάδα όσο και για τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες του νότου, οι οποίες δεν διέθεταν πριν την ένταξη τους στις ευρωπαϊκές κοινότητες ισχυρή παράδοση περιβαλλοντικού δικαίου. Σύμφωνα με εκτιμήσεις μάλιστα υπολογίζεται ότι 80% των ρυθμίσεων του ελληνικού δικαίου περιβάλλοντος είναι κοινοτικής προέλευσης. Άρα, γίνεται αντιληπτό ότι επιρροή ασκείται από το κοινοτικό δίκαιο περιβάλλοντος στην ελληνική νομοθεσία, στην ελληνική νομολογία αλλά και στην εν γένει κατάσταση του ιδίου του περιβάλλοντος

Σε πρώτο στάδιο μέσα από μια προσπάθεια διατύπωσης παρατηρήσεων, οι οποίες σχετίζονται με το θέμα της πραγματικής επιρροής του κοινοτικού δικαίου περιβάλλοντος στην ελληνική περιβαλλοντική νομοθεσία, θα μπορούσαμε να συμπεράνουμε τα εξής. Αρχικά, το ευρωπαϊκό περιβαλλοντικό δίκαιο δεν ασκεί ευθέως επιρροή στην αρχαιολογική νομοθεσία ενώ μικρή είναι η επίδραση του στη δασική αλλά και την πολεοδομική. Ωστόσο, καταλυτική είναι η επιρροή του στα θέματα του λοιπού φυσικού περιβάλλοντος. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι ο βασικός νόμος του ελληνικού κράτους, που αφορά την προστασία του περιβάλλοντος, δηλαδή ο ν. 1650/1986, καθώς επίσης και το σύνολο των υπουργικών αποφάσεων που εκδόθηκαν για την εκτέλεση του, αποτελεί μεταφορά στην ελληνική έννομη τάξη κοινοτικού δικαίου περιβάλλοντος.

Όσον αφορά την πραγματική επίδραση του στην ελληνική νομολογία, το ζήτημα δεν είναι τελείως ξεκάθαρο. Κι' αυτό συμβαίνει εξαιτίας του γεγονότος ότι σε όλες τις μείζονες σημασίας δικαστικές αποφάσεις, που εφαρμόζονται κανόνες κοινοτικού δικαίου περιβάλλοντος γίνεται ταυτόχρονη αναφορά στο άρθρο 24 του Συντάγματος. Πάρα ταύτα, η επίδραση του είναι εξαιρετικά σημαντική και επιπροσθέτως η χρήση του είναι συχνή και ιδιαίτερα πολύτιμη για τους έλληνες δικαστές.

Αναφορικά με την επιρροή του κοινοτικού δικαίου περιβάλλοντος στην εν γένει κατάσταση του ιδίου του περιβάλλοντος θεωρείται από πολλούς ότι στην ουσία υπάρχει μια αποτυχία εφαρμογής του. Εντούτοις, θα ήταν καλύτερα αν αναλογιζόμασταν ποια θα ήταν η κατάσταση του περιβάλλοντος στην Ελλάδα σε περίπτωση που δεν δεχόταν τις πιέσεις από την Ε.Ε. Η απάντηση σε αυτό το ζήτημα, η οποία χαίρει ευρείας αποδοχής, είναι ότι θα ήταν πολύ χειρότερη.

Σε κάθε περίπτωση η επίδραση του κοινοτικού δικαίου περιβάλλοντος στην ελληνική νομολογία, νομοθεσία αλλά και στην εν γένει κατάσταση του περιβάλλοντος θα ήταν πολύ μεγαλύτερη αν δεν παρουσιαζόταν και στο συγκεκριμένο τομέα ένα συχνό αλλά ταυτοχρόνως τόσο λυπηρό φαινόμενο. Οι κοινοτικές οδηγίες μεταφέρονται στο εσωτερικό δίκαιο μηχανιστικά μόνο και μόνο προκειμένου να μην καταδικαστεί η χώρα μας από το ΔΕΚ. Κατά συνέπεια η ενσωμάτωση που πραγματώνεται δεν είναι

* Η Αλ. Αλεξανδροπούλου είναι φοιτήτρια του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αθηνών.

ουσιαστική και πραγματική και οι συγκεκριμένες κοινοτικές ρυθμίσεις είναι λογικό να μοιάζουν ξένες μέσα στο υπόλοιπο δίκαιο. Το εν λόγω φαινόμενο καθιστά τη νομοθεσία εν τέλει δυσεφάρμοστη. Ταυτόχρονα ένας άλλος κίνδυνος παρουσιάζεται και τείνει να αλλοιώνει τις ευμενείς επιδράσεις της εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου περιβάλλοντος στην Ελλάδα. Αυτός σχετίζεται με το γεγονός ότι οι μελέτες των περιβαλλοντικών επιπτώσεων εκπονούνται τυποποιημένα και κατόπιν παραγγελίας από τον κύριο του έργου, ο οποίος εκμεταλλεύεται την αδυναμία της ελληνικής διοίκησης να τις ελέγξει.

Προκειμένου να ξεπεραστούν τα προαναφερθέντα προβλήματα και να δοθεί από ελληνικής πλευράς τουλάχιστον μια ιδιαίτερη βαρύτητα στα περιβαλλοντικά ζητήματα είναι αναγκαίες μια σειρά από αλλαγές. Αρχικά, είναι πολύ σημαντική η αναβάθμιση της επιτροπής περιβάλλοντος της βουλής. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να συσταθεί αυτόνομο υπουργείο περιβάλλοντος, το οποίο θα είναι ο κεντρικός κορμός του προτεινόμενου συστήματος περιβαλλοντικής διοίκησης και στο οποίο θα συγκεντρώνονται όλες οι αρμοδιότητες που σχετίζονται με το περιβάλλον. Ακόμα, εξαιρετικής σημασίας είναι η αναβάθμιση του ρόλου ή η σύσταση εξ' αρχής διοικητικών μηχανισμών περιβαλλοντικού ελέγχου.

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι καμία νομοθεσία απ' όπου κι' αν αυτή προέρχεται δεν θα μπορέσει να φέρει ικανοποιητικά αποτελέσματα όσον αφορά το περιβάλλον. Καταλυτικό ρόλο στο συγκεκριμένο τομέα όπως και σε πολλούς άλλους διαδραματίζει η κουλτούρα ενός λαού. Άρα, από το παραπάνω μπορεί να δοθεί και η απάντηση στο ερώτημα γιατί το περιβάλλον στην Ελλάδα βρίσκεται στη κατάσταση που βρίσκεται.....

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

- 11/2/2009: Η TEPSA (Trans European Policy Studies Association) σε συνεργασία με το EKEME (Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών και Ερευνών) διοργανώνει συζήτηση με θέμα **“Security versus Privacy”**. Συντονιστής: Νίκος Φραγκάκης (Πρόεδρος/ Διευθυντής EKEME), Joaquim Nunes de Almeida (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Justice, Freedom and Security), Σ. Λαμπρινίδης (Αντιπρόεδρος, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο), P. Hustinx (επικεφαλής, European Data Protection), Βρυξέλλες.
- 9/2/2009: Η Κίνηση Πολιτών διοργανώνει εκδήλωση με θέμα **«Απονομή της Δικαιοσύνης από τη σκοπιά του Πολίτη»**. Εισηγητές: Νίκος Αλιβιζάτος Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών, Ιωάννης Γαβρύλης Αντιεργαζομένου του Αρείου Πάγου ε.τ., Νίκος Φραγκάκης Δικηγόρος, Πρόεδρος του EKEME. www.ekeme.gr
- 27/1/2009: Το Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών (EKEM) διοργάνωσε ημερίδα με τίτλο: **«Η Τουρκία στο δρόμο των μεταρρυθμίσεων; Προκλήσεις και Προοπτικές»**, www.ekem.gr
- 22/1/2009: Το Ινστιτούτο Διεθνών Σχέσεων (Ι.ΔΙ.Σ.) του Παντείου Πανεπιστημίου διοργάνωσε Συζήτηση Στρογγυλής Τραπέζης με θέμα: **«Η Ελληνική Προεδρία του ΟΑΣΕ - 2009: Προκλήσεις και Προοπτικές»**, η οποία πραγματοποιήθηκε με την ευκαιρία της ανάληψης της Προεδρίας του ΟΑΣΕ από την Ελλάδα, Αθήνα

- **16/1/2009:** Η Ένωση Ακολουθών Τύπου, στο πλαίσιο του «Forum Διεθνούς Επικοινωνιακής Πολιτικής», διοργάνωσε εκδήλωση με θέμα: «Διεθνείς Σχέσεις και Δημόσια Διπλωματία, Αθήνα. Κύριος ομιλητής με θέμα: «Public Diplomacy in the Information Age», ήταν ο καθηγητής στο Κέντρο Δημόσιας Διπλωματίας του Πανεπιστημίου της Νότιας Καλιφόρνιας κ. Eytan Gilboa. Την εκδήλωση χαιρέτισε ο Υπουργός Εσωτερικών Καθηγητής Προκόπης Παυλόπουλος, ενώ σχετικές εισηγήσεις απηύθυναν ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εξωτερικών κ Γιώργος Κουμουτσάκος και ο διευθυντής του διπλωματικού γραφείου του προέδρου του ΠΑΣΟΚ και εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ για τα διεθνή ΜΜΕ κ. Δημήτρης Δρούτσας. Περισσότερα: www.icp-forum.gr
- **3/2009:** Το METU (Αγκυρα) και το ΕΛΙΑΜΕΠ (Αθήνα) συνδιοργανώνουν ένα σεμινάριο με θέμα τα πολιτικά κόμματα και τις δημόσιες πολιτικές στη Νότια Ευρώπη, με ιδιαίτερη έμφαση στην Ελλάδα, την Ιταλία και την Τουρκία. Το σεμινάριο, με θέμα: «**Mediterranean Meetings 2009**», πραγματοποιείται στο πλαίσιο των "Μεσογειακών Συναντήσεων 2009", μιας σειράς σεμιναρίων στον τομέα των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών που εστιάζουν στη Μεσόγειο (συμπεριλαμβανομένης της Βόρειας Αφρικής, της Μέσης Ανατολής, της Ανατολικής Μεσογείου, της Νότιας και Νοτιοανατολικής Ευρώπης), Ιταλία

CALL FOR RESEARCH PROJECT PROPOSALS

The **LSE's Hellenic Observatory** invites researchers with a recognised interest in contemporary Greece to submit an application for funding in order to carry out a project on one of the following themes:

1. Inflation and Price Rigidities in Greece: causes and characteristics
2. Assessing the impact of Privatisation in Greece on the subsequent management of the enterprise(s)
3. The effect on GDP of the opening-up of Closed Professions within Greece

Research grants of up to GBP £10,000 will be awarded for research on one of the themes, to be undertaken normally within a period of 12 months. It is expected that a total of two projects will be selected from this Call. Deadline: **30/4/2009**

For further details: <http://www.lse.ac.uk/collections/hellenicObservatory/pdf/HO%20Call%20for%20Research%20Project.pdf>

"4th Annual South East European Doctoral Student Conference",
6 - 7/7/2009, Thessaloniki - Greece, www.seerc.org

Deadlines:

Extended Abstract submission: 15th February 2009

Notification of acceptance: 15th March 2009

Submission of FULL - camera ready paper: 15th April 2009

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΕΕΕΠ

1. ΕΚΔΟΣΕΙΣ

- Ανδρέου, Γιώργος, Συνοχή και διαρθρωτική πολιτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Παπαζήσης, Αθήνα 2002
- Διαμαντικός, Κων/νος - Τριαντόπουλος, Χρήστος, Το Διαδίκτυο στην υπηρεσία της έρευνας, Εκδόσεις Εργαστηρίου Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2006.
- Διαμαντικός, Κωσταντίνος, Θεωρία και πρακτική της αξιολόγησης Προγραμμάτων, δράσεων και πολιτικών, Παπαζήσης, Αθήνα 2007.
- Δούση, Εμμανουέλα, Η κοινοτική περιβάλλοντος και η επίδρασή της στην περίπτωση της Ελλάδας, Παπαζήσης, Αθήνα 2002
- Καζάκος, Πάνος, Αναθεώρηση του συντάγματος και Οικονομία. Δοκίμιο οικονομικής ανάλυσης των συνταγματικών θεσμών, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2007.
- Καζάκος, Πάνος, Στη Μέση του Δρόμου; Η Ελλάδα και η Πρόκληση της Ανταγωνιστικότητας, Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Μεταμεσονύκτιες Εκδόσεις, Αθήνα 2005.
- Κοτσιαράς, Αθανάσιος, "www.ΠολιτικόΙσλάμ.online.gr" Η ηλεκτρονική παρουσία του Τούρκικου πολιτικού Ισλάμ στο διαδίκτυο, Παπαζήσης, Αθήνα 2004.
- Κουτσιαράς, Νίκος, Η Λήψη Αποφάσεων σε μια Οικονομική Ένωση. Υποδείξεις με αφετηρία τη σύγχρονη οικονομική θεωρία της πολιτικής, Παπαζήσης, Αθήνα 2003.
- Κουτσιαράς, Νίκος, Ποιος ελπίζει ή φοβάται τις Βρυξέλλες; Η ρυθμιστική παρέμβαση της Ε.Ε. στις αγορές εργασίας, Παπαζήσης, Αθήνα 2004.
- Μπότσιου, Κων/να, Μεταξύ NATO και ΕΟΚ. Η Ευρώπη σε αναζήτηση μιας αμυντικής και πολιτικής ένωσης, 1949-1957, Παπαζήσης, Αθήνα 2002.
- Koutsiaras, Nikos, Understanding Economic and Monetary Union, Institute of European Integration and Policy, Metamesonykties Ekdoseis, Athens 2005.
- Τριαντόπουλος, Χρήστος, Εποπτεία τραπεζικού συστήματος: Η ευρωπαϊκή εμπειρία και το νέο κανονιστικό πλαίσιο, Παπαζήσης, Αθήνα 2008.

2. ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

A. Μέλη ΔΕΠ και Συνεργάτες από άλλα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα

- Διαμαντόπουλος, Χρήστος, "Διοικητικές αντιλήψεις και Διοικητικά συστήματα: Αγγλοαμερικάνικη και ευρωπαϊκή παράδοση". WP. A01/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0106
- Καζάκος, Πάνος, "Ανταγωνιστικότητα, Ανάπτυξη και Απασχόληση. Εθνικές δυνατότητες και προτεραιότητες.", WP. A03/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0304
- Καζάκος, Πάνος, "Στη Μέση του Δρόμου; Η Ελλάδα και η Πρόκληση της Ανταγωνιστικότητας", 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/Met.Ekd.pdf
- Κουτσιαράς, Νίκος, "Η στρατηγική της Λισαβόνας και η έκθεση Kok: Μεταξύ οικονομικής σκοπιμότητας και πολιτικής ορθότητας", WP. A02/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0205
- Λάβδας, Κώστας - Χρυσόχοι, Δημήτρης, Νέες κατευθύνσεις στη μελέτη της ευρωπαϊκής πολιτείας, WP. A02/06 (2006) στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0206
- Μαυραβέγιας Ν., «Σε αναζήτηση ευρωπαϊκής στρατηγικής για την ύπαιθρο», WP. A01/08 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0108.pdf
- Τζιφάκης, Νικόλαος - Φακιολάς, Ευστάθιος Τ. "Οι επιχειρήσεις ειρήνης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα Δυτικά Βαλκάνια", WP. A02/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0202
- Ananiadis, Blanca, "From Lisbon to Lisbon: Narratives of Social Europe". UACES 37th Annual Conference and 12th Research Conference, WP. A02/07, 2007 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0207
- Attina, Fulvio, Building the Union: an evolutionist interpretation, IEIP-EKEM (Conf.) 09 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)09.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)09.pdf)
- Bellamy, Richard, New modes of democracy: Can there be EU Democracy without parties or political representation? IEIP-EKEM (Conf.) 08 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)08](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)08)
- Castiglione, Dario, Notes on "The role of political identity in European integration", IEIP-EKEM (Conf.) 07 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)08.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)08.pdf)
- Diamantopoulos, Christos, "Thoughts on logical positivism, simon's decision theory and the aristotelian teleology", WP. A01/07, 2007 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0107
- Kaczynski, Piotr Maciej, "Polish Dilemmas on the New European Union Treaty", Institute of Public Affairs (Warsaw) στο eeep.pspa.uoa.gr/IPA.pdf
- Kassimatis, George, Common cultural roots - The cornerstone of the European Union IEIP-EKEM (Conf.) 05, στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)05.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)05.pdf)
- Kazakos, Panos, After the Constitutional Debacle: What way ahead for the Union?, IEIP-EKEM (Conf.) 10, στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)10.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)10.pdf)
- Kazakos, Panos, Europeanisation, Public Goals and Group Interests: Convergence Policy in Greece, 1990-2003 στο eeep.pspa.uoa.gr/WEP.pdf
- Kazakos, Panos, Scenarios for the future of Europe, WP. A01/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0105

- Koutsiaras, Nikos - Andreou, George, *Small can be beautiful: The EU budget - and the financial perspectives for 2007-2013*, WP. A01/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0104
- Manitakis, Antonis, *The impasses in constitutionalising the EU and the perspective of moving from the shared sovereignty of states to "condominium" of peoples*, IEIP-EKEM (Conf.) 02 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM \(Conf.\) 02](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM (Conf.) 02)
- Pagoulatos, George, *Deepening vs Widening: Revisiting the dilemma*, IEIP-EKEM (Conf.) 06 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM \(Conf.\) 06.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM (Conf.) 06.pdf)
- Papadopoulou, Lina, *Lost in "translation" or, how political visions IEIP-EKEM (Conf.) 04: regarding the future of Europe are "translated" into constitutional arrangements*
- Taylor, Paul, *The State of European Integration: a view on the present and future perspective*, IEIP-EKEM (Conf.) 01 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM \(Conf.\) 01](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM (Conf.) 01)
- Trechsel, Alexander, *The Swiss model: a bonanza for EU studies*, IEIP-EKEM (Conf.) 03, [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM \(Conf.\) 03](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM (Conf.) 03)

B. Ερευνητές και Επιστημονικοί Συνεργάτες Ε.Ε.ΕΠ

- Δούκας, Γιάννης, "Η παγκόσμια διατροφική κρίση και η θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης", WP. B01/08:
- Διαμαντίκος, Κωνσταντίνος - Λαμπρίδης, Παναγιώτης, "Η Αναζήτηση της Ειρήνης στο Αιγαίο: Μια Συνολική Αποτίμηση της Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης και Ασφάλειας στις Ελληνοτουρκικές Σχέσεις", WP. B08/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0804
- Διαμαντίκος, Κωνσταντίνος, *Θεωρία και μέθοδοι αξιολόγησης κοινωνικό - οικονομικών παρεμβάσεων*, WP. B05/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0506
- Μανούζας, Ζήσης, "Μείωση των ωρών εργασίας: Είναι αποτελεσματικό μέτρο για την αύξηση της απασχόλησης;", WP. B07/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0704
- Ματσουκά, Κλεοπάτρα, *Η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Προβλήματα, Προοπτικές, Προκλήσεις*, WP. B04/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0406
- Μπουρίκος, Δημήτρης, *Ζητήματα κοινωνικοασφαλιστικής μεταρρύθμισης στην Ελλάδα, Επισημάνσεις και προτεινόμενη βιβλιογραφία*, WP. B03/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0306
- Παπούλιας, Ευάγγελος, *Διεθνές και Ευρωπαϊκό πλαίσιο της εθνικής πολιτικής μουσειών. Περιπτωσιολογική μελέτη Αρκαδίας*, WP. B01/07, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0107
- Σκάλκος, Δημήτρης, "Από τον Ρεπουμπλικανικό Φιλελευθερισμό στη Δημοκρατία των Ελευθεριών: Μία προσέγγιση ανα-σημασιοδότησης της "φιλελεύθερης σοσιαλδημοκρατίας", WP. B02/07, 2007 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0207
- Σοφού, Στεργούλα, "Η Αναπτυξιακή Βοήθεια ως μέσο της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Περίπτωση των Δυτικών Βαλκανίων", WP. B06/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0604
- Τριαντίδης, Αρης, "Οικονομικές προεκτάσεις της περιφερειακής ολοκλήρωσης στα Βαλκάνια", WP. B05/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0504
- Andreou, George, *Regional Policy in Greece Sectoral Case Study The Operational Programme "Competitiveness"*, WP. B01/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0104
- Choros, Panagiotis, *Political Conditionality in the European Neighbourhood Policy: The Case of the Southern Mediterranean* WP. B02/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0205
- Demiri, Eleni - Vlioras, Evangelos, *The Greek Contribution to CFSP and Civilian Crisis Management*, WP. B02/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0204
- Frangakis, Nikos - Papayannidis, A.D. - Demiri, Eleni - Vlioras, Evangelos, *FORNET CFSP Annual Report 2004-Greece*, WP. B03/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0304
- Kotsiaros, Athanasios, *The change of the Greek foreign policy strategy towards Turkey: the Greek official political discourse*, WP. B01/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0106
- Petrelli, Marina - Vallianatou, Anna, *The medium-small and big member states: willing enough to draw common positions during the European Convention and IGC debate on CFSP and ESDP?*, WP. B02/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0206
- Triantafyllou, Martha, *Forecasting conflicts with the use of event data: The Greek-Turkish case of Imia*, WP. B04/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0404
- Trantidis, Aris, *Interests, Ideas and Norms: The Strategy of 'Symbiosis' in the European Neighbourhood Policy*, WP. B03/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0305
- Trinquelle Isabelle, "La spécificité de la gestion des déchets dans les îles au regard du droit communautaire" στο eeep.pspa.uoa.gr/IsabelleTrinquelle-French.pdf
- Vallianatou, Anna, *The Iraq crisis: did the fourth EU-Greek Presidency follow a problem solving approach?*, WP. B01/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0105

Κείμενα εργασίας Μονάδα Τουρκίας

- Kotsiaros, Athanasios, "Turkish National Elections 2007: Choosing between democracy and authoritarianism", RUT-WP03/07, 2007 στο <http://eeep.pspa.uoa.gr/RUT-WP03.07.pdf>
- Κουτσαρός, Αθανάσιος (επ.), «Η Ευρωπαϊκή Κοινή Γνώμη και η Τουρκία: Διαπραγμάτευση ενάντια στη θέληση των ευρωπαίων πολιτών;» RUT-WP02/07, 2007 στο <http://eeep.pspa.uoa.gr/RUT-WP02.07.pdf>
- Τριαντόπουλος, Χρήστος, «Τουρκική οικονομία: Το τρένο του 2006 θα εκτροχιαστεί το 2007;», (2007) RUT-WP01/07 στο <http://eeep.pspa.uoa.gr/RUT-WP01.07.pdf>
- Τσαπακίδης, Χρήστος, «Οι Ρωσοτουρκικές Σχέσεις στη Μεταψυχροπολεμική Εποχή: Επαναπροσδιορισμός και Νέες Τάσεις», RUT-WP04/07, 2007 στο <http://eeep.pspa.uoa.gr/RUT-WP04.07.pdf>